

**NEUVOSTOJEN
IX YLEISVENÄLÄINEN
EDUSTAJAKOKOUS**

23.—28. JOULUKUUTA 1921

1

TASAVALLAN SISÄ- JA ULKOPOLITIikka

YLEISVENALAISEN TPKK:n
 JA KANSANKOMISSAARIEN NEUVOSTON TOIMINTASELOSTUS
 NEUVOSTOJEN IX YLEISVENALAISELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE
 JOULUKUUN 23 pnä 1921

(Myrskyisiä suosionosoituksia. Huudetaan: „Hurraa!” „Eläköön johtajamme tov. Lenin!”, „Eläköön maailman proletariaatin johtaja tov. Lenin!” Kauan kestäviä aplodeja.) Toverit! Tehtäväni on selostaa tasavaltamme ulko- ja sisäpolitiikkaa. Tämä on ensimmäinen kerta, kun joudun tekemään tällaisen selostuksen olosuhteissa, jolloin kokonaisen vuoden mittaan Venäjän ja ulkomaiden kapitalistien taholta ei ole tehty ainuttakaan, ei ainakaan huomattavampaa hyökkäystä Neuvostovaltaamme vastaan. Tämä oli ensimmäinen vuosi, kun saimme, joskin mitä vähimmäis määrin, mutta suhteellisesti kuitenkin levätä maahanhyökkäyksiltä ja saatoimme tehdä edes jotakin sen hyväksi, mikä on pää- ja perustehtävämme, nimittäin sotien runteleman talouden jälleenrakentamiseksi, niiden haavojen parantamiseksi, joita vallassa olevat riistäjäluokat olivat aiheuttaneet Venäjälle, ja perustan laskemiseksi sosialistiselle rakennustyölle.

Kosketellessani sellaista kysymystä kuin tasavaltamme ulkopoliittista asemaa minun on huomautettava ennen muuta siitä, mistä olen joutunut jo puhumaan, nimittäin, että kansainvälisissä suhteissa on muodostunut tietynlainen, joskin mitä epävakain, tasapainotila. Sen huomaamme nyt. Niitä meistä, jotka ovat olleet vallankumouksessa mukana alusta alkaen ja jotka ovat tulleet tuntemaan ja näkemään välittömästi, miten ennen näkemättömän vaikea meidän oli murtaa imperialistien rintamalinjoja, niitä oudoksuttaa mitä suurimmassa määrässä se, miten asiat ovat nyt kehittyneet. Silloin ei varmaankaan kukaan

odottanut eikä voinutkaan odottaa, että tilanne muodostuisi sellaiseksi, jollaiseksi se on muodostunut.

Me kuvittelimme (ja tästä ei liene nyt turhaa muistuttaa, sillä siitä on hyötyä meille ja meidän käytännöllisille johtopäätöksillemme tärkeimmissä talouskysymyksissä) tulevan kehityksen yksinkertaisemmaksi, suoraviivaisemmaksi kuin se muodostui. Sanoimme itsellemme, sanoimme työväenluokalle, sanoimme kaikille, niin Venäjän kuin muidenkin maiden työtätekeville, ettei kirostusta ja rikollisesta imperialistisesta teurastuksesta ole muuta ulospääsyä kuin vallankumous ja että hajottamalla vallankumouksen avulla imperialistista sotaa tarjoamme kaikille kansoille ainoan mahdollisuuden päästä tästä mitä rikollisimmasta teurastuksesta. Meistä tuntui silloin — eikä voinutkaan tuntua muulta —, että tämä tie oli selvä, suora ja helpoin. Osoitautui, etteivät toiset kansat onnistuneet lähtemään, eivät ainakaan yhtä nopeasti kuin otaksuimme, tälle suoralle ja ainoalle mahdolliselle tielle, jota kulkien pääsimme eroon imperialistisista siteistä, imperialistisista rikoksista ja koko muuta maailmaa jatkuvasti uhkaavasta imperialistisesta sodasta. Ja kun nyt kuitenkin näemme, mikä on tulos, näemme ainoan sosialistisen Neuvostotasavallan monien, sille hurjan vihamielisten imperialististen valtojen ympäröimänä, niin kysymme itseltämme: kuinka saattoi käydä näin?

Voidaan lainkaan liioittelematta vastata: näin kävi siksi, että meillä oli pääpiirteittäin oikea käsitys tapahtumista, että imperialistista teurastusta ja imperialististen valtojen kesken muodostunutta sekaannusta koskeva arviomme oli pääpiirteittäin oikea. Vain tästä syystä muodostui kummallinen tilanne, se epävakaa, käsittämätön ja kuitenkin tiettyssä määrässä epäilemätön tasapainotila, joka nyt on olemassa ja merkitsee sitä, että vaikka meitä piirittävätkin joka puolelta taloudellisessa ja sotilaallisessa suhteessa meitä verrattomasti voimakkaammat vallat, jotka useinkin avoimesti vihaavat meitä aivan hulluuteen asti, niin silti, kuten huomaamme, ne eivät ole onnistuneet tekemään sitä, mihin ne kolmen vuoden ajan kuluttivat niin paljon voimia ja varoja, nimittäin kuristamaan heti ja viipymättä Neuvosto-Venäjää. Kun kysymme itseltämme, kuinka tämä on ollut mahdollista, kuinka saattoi käydä niin, että sellainen valtio, joka on ehdottomasti takapajuisimpia ja heikoimpia

ja jota maailman mahtavimmat suurvallat avoimesti vihaavat, kesti siihen kohdistuneen rynnistyksen,— kun erittelemme tätä kysymystä, huomaamme selvästi, missä oli asian ydin: me olimme pääasiassa oikeassa. Ennakkonäkemyksemme ja laskelmamme osoittautuivat oikeiksi. Osoittautui, että vaikka emme saaneetkaan koko maailman työtätekeviltä joukoilta sitä nopeaa, suoranaista ja välitöntä tukea, johon luotimme ja jonka pohjalle rakensimme koko politiikkamme, niin muunlaista tukea, välillistä ja vähemmän nopeaa tukea saimme siinä määrin, että nimenomaan tämä tuki, nimenomaan työtätekevien joukkojen — niin työläis- kuin talonpoikaisjoukkojenkin, maanviljelijäjoukkojen — myötätunto meitä kohtaan kaikkialla maailmassa, yksinpä niissäkin valtakunnissa, jotka suhtautuvat meihin muita vihamielisemmin, nimenomaan tämä tuki ja tämä myötätunto ovat olleet viime kädessä ratkaisevimpana alkutekijänä, ratkaisevana syynä siihen, että kaikki meitä vastaan tehdyt hyökkäykset ovat lopulta epäonnistuneet ja julistamamme kaikkien maiden työtätekevien yhteenliittyminen on varmennut ja meidän tasavallassamme jopa tapahtunutkin, millä on ollut vaikutusta kaikkiin maihin. Vaikka tämä tukipohja onkin horjuva niin kauan kuin muissa maissa vallitsee kapitalismi (tämä meidän tietysti täytyy nähdä selvästi ja tunnustaa avoimesti), vaikka tämä tukipohja onkin horjuva, on sanottava, että siihen voidaan jo nyt tukeutua. Tällä myötätunnolla ja tuella on ollut vaikutusta siinä suhteessa, että vihollistemme hyökkäystoiminta, joka on kolmen vuoden ajan kohdistunut meihin ja tuottanut meille ennen kuulumatonta hävitystä ja kärsimystä, on tavattomasti vaikeutunut, joskaan en sano, että se olisi käynyt mahdottomaksi — tämän suhteen on oltava hyvin varovaisia ja tarkkaavaisia. Ja viime kädessä juuri tässä on syy siihen ensi silmäykseltä oudokuttavaan ja käsittämättömään tilanteeseen, jonka nykyään havaitsemme.

Kun arvioimme aivan kylmäverisesti bolshevismiin ja sosialistiseen vallankumoukseen kohdistuvaa myötätuntoa, kun tarkastelemme maailmantilannetta vain voimien paljouden kannalta riippumatta siitä, ovatko nuo voimat oikean vai väärän asian, riistäjäluokan vai työtätekevien joukkojen puolella — emme kiinnitä huomiota siihen, vaan koetamme arvioida, miten nämä voimat ovat ryhmittyneet

kansainvälisessä mitassa —, niin huomaamme, että nämä voimat ovat ryhmittyneet sillä tavalla, että ennakkonäkemys ja laskelmamme ovat osoittautuneet pääpiirteisään oikeiksi, että kapitalismi mätänee ja että sodan jälkeen, jonka päätöksenä oli ensin Brest-Litovskin ja sitten Versaillesin rauha — enpä osaa sanoa, kumpi niistä on huonompi —, mitä pitemmälle eletään, sitä voimakkaammaksi kasvaa viha ja inho sotaa kohtaan myös niissä maissa, jotka selviytyivät voittajiksi. Mitä kauemmaksi taaksemme sota jää, sitä selvemmäksi käy ei ainoastaan työväkeville, vaan hyvin suuressa mitassa myös voittajamaiden porvaristolle, että kapitalismi mätänee, että talouspula on saattanut koko maailman sietämättömään tilaan, että kaikista saaduista voitoista huolimatta ulospääsyä ei ole. Siksi me, vaikka olemmekin niin taloudellisessa ja poliittisessa kuin sotilaallisessakin suhteessa paljon heikompia kuin kaikki muut vallat, olemme samalla niitä voimakkaampia sen ansiosta, että tiedämme ja arvioimme oikein kaiken, mitä syntyy ja mitä täytyy syntyä tästä imperialistisesta sekasorrosta, tästä verisestä vyyhdistä ja niistä ristiriidoista (esimerkiksi vaikkapa valuuttaa koskevasta ristiriidasta, muista en edes puhukaan), joihin nämä valtiot ovat sotkeutuneet ja sotkeutuvat yhä pahemmin, näkemättä ulospääsyä.

Niinpä havaitsemme, miten muuttavat äänensävyään maltillisimman porvariston edustajat, jotka kerta kaikkiaan ja ehdottomasti ovat kaukana yleensä kaikista sosialismi-aatteista — „tästä kauheasta bolshevismista” en edes puhukaan —, miten muuttavat äänensävyään jopa sellaisetkin ihmiset kuin kuuluisa kirjailija Keynes, jonka kirja on käännetty kaikille kielille ja joka itse osallistui Versaillesin rauhanneuvotteluihin ja teki kaikkensa auttaakseen hallituksiaan — yksinpä hänenkin täytyi sittemmin jättää tämä tie, kääntyä siltä pois, jos kohta hän sadatteleekin yhä sosialismia. Toistan, hän ei puhu bolshevismista eikä halua edes ajatella sitä — hän sanoo kapitalistiselle maailmalle: „Se, mitä teette, vie teidät pääsemättömään asemaan”, ja ehdottaa sille jopa jotain sellaistaikin, että kaikki velat mitätöntäisiin.

Mainiota, hyvät herrat! Teidän olisi pitänyt jo kauan sitten seurata esimerkkiämme.

Vasta hiljattain saimme lukea lehdistä sellaisen lyhyen tiedonannon, että eräs kapitalistisen hallituksen kokenut, tavattoman taitava ja pystyvä johtomies Lloyd George olisi aikeissa ehdottaa samaa toimenpidettä ja että Amerikka olisi aikeissa vastata hänelle sen johdosta: anteeksi, mutta haluamme saada omamme täydellisesti. Tässä sanomme itsellemme: eivätpä ole häävisti noiden kehittyneimpien, mitä mahtavimpien valtakuntien asiat, kun noin kauan sodan jälkeen pohtivat moista yksinkertaista toimenpidettä. Se kävi meiltä kaikkea muuta helpommin — olemmehan toki voittaneet suurempiakin vaikeuksia! (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Havaitessamme tällaisessa kysymyksessä yhä pahemmaksi käyvää sekasotkua me sanomme, unohtamatta suinkaan ympärillämme olevaa vaaraa, että emme pelkää tätä propagandaa, niin heikkoja kuin lienemmekin taloudellisessa ja sotilaallisessa suhteessa verrattuna mihin tahansa niistä valtioista, jotka kaikki yhdessä tuovat tämän tästä avoimesti ilmi vihamielisyytensä meitä kohtaan. Niitä ei miellytä, että osoitamme olevamme hie- man eri mieltä tilanherrojen ja kapitalistien olemassaolon oikeellisuudesta, ja nämä mielipiteemme julistetaan rikolliseksi propagandaksi. Tätä minä en jaksa millään ymmärtää, sillä harjoitetaanhan samanlaista propagandaa julkisesti kaikissa valtioissa, joiden mielipiteet ja käsitykset talouselämästä ovat toisenlaisia kuin meidän. Sitä vastoin sellaista propagandaa, että bolshevismi on hirveää, rikollista, vallananastusta — ei ole sellaista sanaa, joka ilmaisisi kaiken tämän kauheuden — harjoitetaan avoimesti kaikissa näissä maissa. Tapasin hiljattain Christensenin, jonka oli asettanut ehdokkaaksi Yhdysvaltojen presidentin virkaan sikäläinen työläisten ja talonpoikien puolue. Toverit, älkää erehtykö tämän nimen suhteen. Se ei merkitse lainkaan sitä, mitä meillä Venäjällä sanotaan työläisten ja talonpoikien puolueeksi. Siellä tämä puolue on mitä ilmeisin porvaripuolue, joka vastustaa avoimesti ja päättävästi kaikkea sosialismia ja jonka kaikki porvaripuolueet ovat tunnustaneet täysin säädylliseksi. Ja niinpä tämä syntyperältään tanskalainen ja nykyään amerikkalainen mies, joka on saanut lähes miljoonan ääntä (se on jo jotakin Yhdysvalloissa) presidentin vaaleissa, kertoi minulle, että kun hän yritti Tanskassa sanoa yleisölle, joka „oli puettu kuin minä” — näin hän sanoi, ja hän oli puettu,

hyvin niin kuin ainakin porvari —, etteivät bolshevikit ole rikollisia, niin „yleisö oli vähällä tappaa minut”, hän sanoi. Hänelle sanottiin, että bolshevikit ovat hirviöitä, vallan-anastajia ja että kuinka voi pälkähtää päähän puhua sellaisista ihmisistä säädyllisessä seurassa? Kas tällaisen propagandan kyllästämä ilmapiiri ympäröi meitä.

Mutta siitä huolimatta huomaamme, että tietynlainen tasapainotila on muodostunut. Tällainen on objektiivinen, meidän voitoistamme riippumaton poliittinen tilanne, joka osoittaa, että olemme arvioineet oikein imperialistiseen sotaan liittyvien ristiriitojen syvyyden ja että mittaamme oikeammin kuin koskaan aikaisemmin ja kuin muut valtat, jotka kaikista voitoistaan ja kaikesta voimastaan huolimatta eivät ole vielä löytäneet eivätkä löydä ulospääsyä. Tässä on maailmantilanteen olemus, joka selvittää sen, mitä nyt havaitsemme. Nykyään on olemassa mitä epävakain, mutta silti ilmeinen ja kiistaton tietynlainen tasapainotila. En tiedä, kauanko se kestää, ja luulen, että sitä on mahdoton tietää. Siitä syystä meidän on oltava mitä varovaisimpia. Ja ensimmäinen politiikkamme vaatimus, ensimmäinen opetus, joka seuraa hallituksemme toiminnasta vuoden ajalta, opetus, mikä jokaisen työläisen ja talonpojan pitää omaksua, on se, että on oltava varuillaan ja muistettava, että meitä ympäröivät ihmiset, luokat ja hallitukset, jotka tuovat avoimesti julki mitä syvimmän vihansa meitä kohtaan. On muistettava, että olemme aina hiuskarvan varassa joutua jonkin hyökkäyksen kohteeksi. Teemme kaiken voitavamme tämän onnettomuuden ehkäisemiseksi. Meille imperialistinen sota oli niin raskas, että tokkopa mikään muu kansa on sellaista kokenut. Sen jälkeen saimme kokea vaikean kansalaissodan, johon emigranttien Venäjää — tilanherrojen Venäjää, kapitalistien Venäjää — puolustavien vallassaolevien luokkien edustajat pakottivat meidät. Me tiedämme, tiedämme liiankin hyvin, millaisia tavattomia onnettomuuksia sota tuottaa työläisille ja talonpojille. Sen vuoksi meidän tulee suhtautua tähän kysymykseen mitä varovaisimmin ja ajattelevaisimmin. Me teemme mitä suurimpia myönnytyksiä ja uhrauksia saadaksemme säilymään rauhan, jonka olemme lunastaneet niin kalliista hinnasta. Me teemme mitä suurimpia myönnytyksiä ja uhrauksia, mutta emme kaikenlaisia emmekä loputtomasti — painakoot tämän visusti mieleensä ne,

onneksi harvalukuiset, Suomen, Puolan ja Romanian sota-puolueiden ja valloittajaklikkien edustajat, jotka sillä pelaavat. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Se, jolla on vähänkin kykyä ajatella ja harkita asioita poliitikon tavoin, sanoo, että paitsi Neuvostohallitusta Venäjällä ei ole ollut eikä voi olla toista hallitusta, joka olisi tehnyt näin suuria myönnytyksiä ja uhrauksia niin valtiossamme olleiden kuin myös niiden kansallisuuksien suhteen, jotka ovat tulleet Venäjän valtakunnan yhteyteen. Ei ole eikä voikaan olla toista hallitusta, joka tajuaisi yhtä selvästi kuin me ja sanoisi ja julistaisi yhtä selkeästi kuin me, että entinen Venäjä, tsaristinen Venäjä, sota-puolueiden Venäjä on suhtautunut rikollisella tavalla Venäjällä asuviin kansoihin, että sellaiset suhteet ovat sallimattomia ja että ne ovat aiheuttaneet sorrettujen kansojen keskuudessa mitä oikeutetuinta suuttumusta ja kuohuntaa. Ei ole eikä voikaan olla toista hallitusta, joka tunnustaisi yhtä avoimesti tämän asianlaidan, harjoittaisi tällaista propagandaa, antishovinistista propagandaa, sellaista propagandaa, että tunnustetaan entisen Venäjän, tsarismien Venäjän ja Kerenskin Venäjän rikollisuus, toista sellaista hallitusta, joka harjoittaisi propagandaa tarkoituksenaan vastustaa muiden kansallisuuksien väkivaltaista liittämistä Venäjään. Tämä ei ole pelkkää puhetta, vaan tämä on yksinkertainen poliittinen tosiasia, joka on jokikiselle selvä ja aivan kiistaton. Me emme anna muodollisuuksien muodostua esteeksemme niin kauan kuin joidenkin kansallisuuksien taholta ei punota meitä vastaan juonia, jotka sitovat nuo kansallisuudet, saattavat ne imperialistien orjuuteen, niin kauan kuin ne eivät rakenna siltää kuristaakseen meidät. Me emme unohda, että olemme vallankumouksellisia. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Mutta on olemassa tosiasioita, jotka eittämättömästi, kiistattomasti todistavat, että Venäjällä, joka on voittanut menshevikit ja eserrät, voi pieninkin, aivan aseeton kansallinen ryhmä, niin heikko kuin se lieneekin, olla ja sen täytyykin olla ehdottomasti huoleton sen suhteen, ettei meillä ole siihen nähden muita kuin rauhantahtoisia pyrkimyksiä, että entisten hallitusten harjoittaman entisen politiikan rikollisuutta koskeva propagandamme ei heikkene ja että haluamme järkkymättömästi hinnalla millä hyvänsä, tekeillä tavattoman suuria uhrauksia ja myönnytyksiä, pitää

yllä rauhaa kaikkien niiden kansallisuuksien kanssa, jotka kuuluivat ennen Venäjän valtakuntaan, mutta eivät ole halunneet jäädä yhteen meidän kanssamme. Sen olemme todistaneet. Ja todistamme sen vastakin, niin kovia kirouksia kuin päällemme syydettäneekin joka taholta. Sen olemme nähdäksemme todistaneet mainiosti, ja sanomme koko Venäjän työläisten ja talonpoikien edustajien kokouksen, Venäjän monimiljoonaisten työläis- ja talonpoikaisjoukkojen edessä, että tulemme vastaisuudessakin suojelemaan kaikin voimin rauhaa ja tämän rauhan puolustamiseksi olemme valmiit suuriinkin myönnytyksiin ja uhrauksiin.

On kuitenkin raja, jota ei saa ylittää. Me emme salli rauhansopimusten pilkkaamista emmekä rauhan työmme häiritsemisyrityksiä. Sitä emme salli missään tapauksessa, vaan tulemme yhtenä miehenä puolustamaan olemassaoloamme. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Toverit, se, mitä juuri sanoin, on teille täysin käsitettävää ja selvää, ettekä te olisi voineet odottaakaan muuta keneltäkään, joka tekee teille tiliä politiikastamme. Te olette tienneet, että politiikkamme on sellaista ja vain sellaista. Maailmassa on nyt kuitenkin valitettavasti kaksi maailmaa: vanha maailma — kapitalismi, joka on pinteessä eikä anna ikinä periksi, ja uusi, kehittyvä maailma, joka on vielä hyvin heikko, mutta joka varttuu, sillä se on voittamaton. Tällä vanhalla maailmalla on oma vanha diplomatiansa, joka ei jaksa uskoa, että voidaan puhua suoraan ja avoimesti. Vanha diplomatia ajattelee näin: juuri tässä täytyy olla takana jotakin kieroä. (S u o s i o n o s o i t u k s i a ja n a u r u a.) Kun tämä vanha, taloudellisessa ja sotilaallisessa suhteessa kaikkivoipa maailma lähetti edustajanaan luoksemme — tämä tapahtui aikoja sitten — Amerikan hallituksen erään edustajan, Bullittin, ehdottamaan, että solmisimme Koltshakin ja Denikin kanssa meille mitä epäedullisimman rauhan, ja kun sanoimme, että työläisten ja talonpoikien veri, jota on vuodatettu jo kauan Venäjällä, on meistä niin kallisarvoista, että vaikka rauhanteko on meille tavattoman epäedullista, olemme valmiit siihen, sillä olemme varmoja, että Koltshakin ja Denikin järjestys hajoaa sisältä käsin; kun siis sanoimme tämän suoraan käyttämättä sen runsaammin hienostunutta diplomaattista kieltä, niin silloin heikäläiset tekivät johtopäätöksen, että me olemme varmasti veija-

reita. Mutta tuskin Bullitt, joka vastikään oli keskustellut hyväntahtoisesti kanssamme saman pöydän ääressä, oli saapunut kotimaahansa, kun hänet otettiin vastaan korva-
puustein ja pakotettiin eroamaan virastaan, ja kumma kun häntä ei laahattu imperialistien totuttuun tapaan pakkotyö-
leirille bolshevikkien salaisena kannattajana. (Naurua. Suosionosoituksia.) Niinpä sitten kävi, että me, jotka silloin tarjosimme rauhaa, meille epäedullisempaa rauhaa, saimme rauhan meille edullisemmin ehdoin. Tämä on eräs pieni opetus. Tiedän, ettei meistä ole oppimaan vanhaa diplomatiata eikä muuttumaan toisenlaisiksi, mutta ne opetukset, joita tänä aikana olemme diplomatiasta antaneet ja jotka muut valtiot ovat vastaan ottaneet, eivät ole voineet olla jättämättä jälkeä, kyllä ne ovat varmasti jääneet yhden ja toisen mieleen. (Naurua.) Ja siitä syystä suora julkilausumamme, että Venäjän työläiset ja talonpojat antavat suurimman arvon rauhalle sietäen kuitenkin perääntymistä tässä suhteessa vain tiettyyn rajaan saakka, on käsitetty siten, että he eivät ole unohtaneet sekunniksikaan, minuutiksikaan sitä, mitä rasiuksia he kokivat imperialistisen sodan ja kansalaissodan aikana. Olen varma, että tämä muistutuksemme, jonka koko edustajakokouksemme, kaikki työläis- ja talonpoikaisjoukot, koko Venäjä vahvistaa ja ilmaisee, olen varma, että tämä muistutuksemme ei tietenkään ole jättämättä jälkeä ja että sillä on kuitenkin oleva edes jonkinlainen merkitys, suhtauduttakoon siihen miten tahansa ja epäiltäköön sitä vanhaan diplomaattiseen tapaan millaiseksi diplomaattiseksi viekkaudeksi tahansa.

Tässä toverit se, minkä katsoin tarpeelliseksi sanoa ulkopoliittisesta asemastamme. On saavutettu tietynlainen epävakaa tasapainotila. Aineellisesti, taloudellisessa ja sotilaallisessa suhteessa, olemme tavattoman heikkoja, mutta moraalisesti olemme kaikkia muita voimakkaampia — tätä ajatusta ei pidä käsittää tietenkään minkään abstraktisen moraalin mielessä, vaan se on käsitettävä kaikkien luokkien reaalisesti voimasuhteeksi kaikissa valtioissa. Sen on osoittanut käytäntö, sitä todistavat teot eivätkä sanat, se on todistettu jo kerran ja todistettaneen vielä monta kertaa, kun vain historiassa tapahtuu tietty käänne. Siitä syystä sanommekin itsellemme: koska kerran olemme ryhtyneet rauhanomaiseen rakennustyöhömme,

teemme kaikkemme voidaksemme sitä jatkaa keskeytymättömästi. Ja samanaikaisesti, toverit, olkaa varuillanne, varjelkaa maamme ja Punaisen Armeijamme puolustuskuntoa kuin silmäteräänne ja muistakaa, ettei meillä ole oikeutta antaa periksi hetkeksikään kun kysymyksessä ovat maamme työläisten ja talonpoikien edut ja heidän aikaansaannoksensa. (Suosionosoituksia.)

Toverit, esitettyäni täten lyhyesti sen, mikä ulkopoliittisessa asemassamme on olennaisinta, siirryn siihen, minkälaisiksi ovat muodostumassa taloudelliset suhteet meillä ja Länsi-Euroopassa, kapitalistisissa maissa. Tässä suhteessa suurimpana vaikeutenamme on ollut se, ettemme voi rakentaa kestäviä taloudellisia suhteita, ellei meidän ja kapitalististen valtioiden välillä saada aikaan tiettyjä keskinäisiä suhteita. Tapahtumat ovat osoittaneet havainnollisesti, etteivät kapitalistisetkaan valtiot voi sitä tehdä. Mutta me emme ole nyt mieleltämme kovin altruistisia ja ajattelemme eniten sitä, millä tavalla voisimme elää edelleen muiden valtioiden suhtautuessa meihin vihamielisesti.

Mutta onkohan yleensä mahdollista, että sosialistinen tasavalta voisi olla olemassa kapitalistisessa ympäristössä? Se tuntui mahdottomalta niin poliittisessa kuin sotilaallisessakin suhteessa. Mutta se on nyt todistettu, se on tosiasia, että poliittisessa ja sotilaallisessa suhteessa sellainen on mahdollista. Entä kaupallisessa suhteessa? Entä taloudellisen kierron kannalta? Voiko ryhmä kehittyneimpiä rikkaita kapitalistisia teollisuusmaita pitää yhteyttä takapajuiseen, rappiotilaan saatettuun maatalousmaahan, Venäjään, auttaa sitä, olla sen kanssa vuorovaikutuksessa? Eikö meitä ole uhattu ympäröidä piikkilanka-aidalla, joten ei siis tulisi olemaan mitään taloudellista kanssakäymistä? „Koska he eivät ole pelästyneet sotaa, niin lannistamme heidät saarrolla”.

Toverit, meille on näiden neljän vuoden aikana esitetty monia uhkauksia ja niin hirveitä uhkauksia, ettemme enää osaa pelätä mitään niistä. Mitä saartoon tulee, niin kokemus on osoittanut, että tietymätöntä on, kenelle se käy raskaammaksi: saarretuilleko vai saartajille. Kokemus on osoittanut varmasti, että tänä ensimmäisenä vuotena, jolloin saatan tehdä teille tiliä ajalta, joka on ollut edes suhteellisen elementaarista lepoa suorastaan petomaiselta väkivallalta, meitä ei ole tunnustettu, meistä on kieltäy-

dytty, ja yhteydet meihin on julistettu olemattomiksi (mikäpäs siinä, vaikka porvarillinen tuomioistuim katsoisikin ne olemattomiksi), mutta silti ne ovat olemassa. Juuri tämän katson voivani täydellä syyllä ja lainkaan liioittelematta ilmoittaa teille kuluneen toimintakauden, vuoden 1921, erääksi tärkeimmäksi saavutukseksi.

En tiedä, onko teille tänään jaettu vai jaetaanko myöhemmin Ulkoasiain kansankomissariaatin toimintakertomus Neuvostojen IX edustajakokoukselle. Mielestäni tässä toimintakertomuksessa on se vika, että se on liian paksu ja että sitä on vaikea lukea loppuun saakka. Ehkä se lienee omia heikkouksiani, ja olen varma, että joskaan ei heti, niin kuitenkin suurin osa teistä, samoin kuin jokainen poliitikasta kiinnostunut, lukee mainitun toimintakertomuksen. Ja vaikka sitä ei lukisikaan kokonaan, vaan ainoastaan hieman vilkaisee ja selailee, niin huomaa, että Venäjä on, jos niin voisi sanoa, ympäröinyt itsensä monilla melko säännöllisillä, pysyvillä kauppayhteyksillä, edustustoilla, sopimuksilla j.n.e. Meitä ei ole tosin tunnustettu juridisesti. Tällä seikalla on oma merkityksensä, sillä vaara, että epävakaa tasapainotila häiriintyy ja yritetään uudelleen hyökätä kimppuumme, on kasvanut, kuten jo edellä mainitsin, mutta tosiasia pysyy silti tosiasiana.

Me harppasimme tavattoman pitkän askeleen eteenpäin v. 1921, ulkomaankauppavaihtomme ensimmäisenä vuotena. Tähän liittyy osittain kuljetuskysymys, onhan kululaitos talouselämämme ehkäpä tärkein tai yksi tärkeimpiä kulmakiviä. Siihen liittyy tuontimme ja vientimme. Sallinette esittää siitä muutamia lyhyitä numerotietoja. Kaikki, yksinpä suurimmatkin hankaluutemme, kaikki vastuksemme, tärkeimmät pulmamme ovat polttoaine- ja elintarvikekysymyksessä, koko vastus on talonpoikaistaloudessa, meitä kohdanneessa nälänhädässä ja onnettomuuksissa. Tiedämme hyvin, että ne kaikki ovat yhteydessä kuljetuskysymykseen; siitä pitää puhua ja kaikkien eri paikkakunnilla toimivien tovereiden täytyy tietää ja kaikille heille tulee sanoa vielä ja vielä kerran, että meidän on jännitettävä kaikki voimamme voittaaksemme elintarvike- ja polttoainepulan. Mainituista puutteista kärsii edelleenkin kulkulaitoksemme — ulkomaisten yhteyksienme aineellinen väline.

Kulkulaitoksemme järjestely on kuluneena vuonna epäilemättä parantunut. V. 1921 jokikuljetukset olivat paljon suuremmat kuin v. 1920. Kuljetukset tekivät v. 1921 keskimäärin 1.000.000 puutavirstaa, kun ne v. 1920 olivat 800.000 puutavirstaa. Järjestelyssä on epäilemättä edistystä. Huomautettakoon, että alamme ensimmäistä kertaa saada apua ulkomailta: sieltä on tilattu tuhansia vetureita, joista ensimmäiset 13 olemme jo saaneet Ruotsista ja 37 Saksasta. Tämä on vasta aivan alkua, mutta kuitenkin alkua. Olemme sittenkin saaneet tilatuksi satoja säiliövaunuja ja v. 1921 niistä on 500 jo saatu. Kaikesta tästä maksamme tavattoman kalliin, ylettömän kalliin hinnan, mutta silti se merkitsee, että kehittyneimpien maiden suurteollisuus antaa meille apuaan, se merkitsee, että kapitalististen maiden suurteollisuus auttaa meitä taloutemme jälleenrakentamisessa, vaikka kaikkien noiden maiden johdossa ovatkin kapitalistit, jotka vihaavat meitä sydämensä pohjasta. Kaikille niille on yhteistä hallitukset, jotka pöhtivät herkeämättä lehdistössään, miten on Neuvosto-Venäjän juridisen tunnustamisen laita ja onko bolshevikkihallitus laillinen vai laitton. Pitkällisten tutkiskelujen tuloksena se osoittautuu olevan laillinen, mutta sen tunnustaminen on mahdotonta. Minulla ei ole oikeutta salata sitä muredittavaa totuutta, että meitä ei tunnusteta vielä, mutta silti minun on sanottava, että kauppasuhteemme kehittyvät kuitenkin.

Kaikki nämä kapitalistiset maat ovat sellaisessa asemassa, että ne nylkevät meitä ja me maksamme niille liian paljon, mutta silti ne auttavat talouttamme. Kuinka on saattanut käydä näin? Miksi ne menettelevät vastoin tahtoaan, toisin kuin lehdissä herkeämättä jankutetaan — varsinkin kun tuo lehdistö on meikäläisestä edellä niin painosmäärältään kuin myös voimavaroiltaan ja sen kiukkunsa puolesta, jonka se kohdistaa meihin. Ne julistavat meidät rikollisiksi, mutta auttavat silti meitä. Ne ovat siis taloudellisesti sidottuja meihin. Siis kuten jo sanoin teille, laskelmamme ovat, kun tarkastelemme asioita laajassa mitassa, oikeammat kuin niiden laskelmat. Tämä ei suinkaan johdu siitä, ettei kapitalistimaissa ole miehiä, jotka pystyvät laskemaan oikein — niitä siellä on päinvastoin enemmän kuin meillä —, vaan se johtuu siitä, että oikeiden laskelmien tekeminen on mahdotonta silloin kun kulje-

taan tuhoon johtavaa tietä. Siksipä halusinkin mainita teille lisäksi muutamia numerotietoja, jotka valaisevat ulkomaankaupparamme kehitystä. Esitän vain mitä suppeimmat numerotiedot, jotka on helppo muistaa. Kun otamme kaikki kolme vuotta — vuodet 1918, 1919, 1920 — tarkasteltavaksemme, huomaamme tuontimme ylittävän hieman 17 milj. puutaa, jota vastoin v. 1921 se oli 50 milj. puutaa, t.s. kolme kertaa suurempi kuin edellisinä kolmena vuotena yhteensä. Vientimme oli ensiksi mainittujen kolmen vuoden ajalta yhteensä 2,5 milj. puutaa ja yksistään vuoden 1921 ajalta 11,5 milj. puutaa. Tämä luku on mitättömän, häviävän, naurettavan pieni ja jokainen asioihin perehtynyt henkilö käsittää sen heti köyhyydeksi. Juuri sitä nämä numerotiedot todistavat. Mutta onhan se kuitenkin alkua. Ja me, joita on yritetty kuristaa välittömästi ja jotka olemme kuulleet vuosikautia uhattavan, että meidän suhteemme estetään kaikin keinoin kanssakäyminen niin kauan kuin pysymme niinä, joita olemme,— me havaitsemme kuitenkin, että on olemassa jotakin, mikä on noita uhkauksia voimakkaampi. Havaitsemme sittenkin, että taloudellisen kehityksen arvioinnissa ne ovat olleet väärässä, mutta me olemme olleet oikeassa. Alku on. Meidän tulee keskittää nyt kaikki huomiomme, voimamme ja huolenpitomme siihen, että tämä kehitys jatkuisi keskeytyksettömästi edelleen.

Esitän vielä erään pienen esimerkin osoittaakseni, miten olemme edistyneet vuoden 1921 kuluessa. Vuoden 1921 ensimmäisellä neljänneksellä tuonti oli noin 3 milj. puutaa, toisella neljänneksellä 8 milj. puutaa ja kolmannella 24 milj. puutaa. Edistystä on siis kuitenkin. Nämä numerot ovat mitättömän pieniä, mutta ne suurenevat kuitenkin jatkuvasti. Huomaamme, että ne ovat suureneet v. 1921, joka on ollut tavattoman vaikea vuosi. Tiedätte, mitä sellainen onnettomuus kuin nälänhätä on maksanut, mitä ennen kuulumattomia kiduttavia vaikeuksia siitä koituu edelleenkin koko maataloudelle, teollisuudelle ja koko elämällemme. Mutta vaikka maamme onkin maa, jossa sota on aiheuttanut niin suurta hävitystä ja joka on saanut kestää niin suuria onnettomuuksia kaikkien sotien vuoksi ja tsaarien ja kapitalistien komennon seurauksena, olemme silti nyt tiellä, joka tarjoaa meille mahdollisuuden parantaa asemaamme meihin kohdistuvasta jatkuvasta vihamielisyydestä huolimatta. Juuri tämä on perustekijä.

Niinpä siis luettuamme hiljattain Washingtonin konferensista ⁴¹, kuultuamme sellaisen uutisen, että meille vihamielisten valtioiden täytyy kutsua kesällä koolle toinen konferenssi neuvottelemaan todellisen rauhan ehdoista ja pyytää sekä Saksaa että Venäjää sinne, me sanomme: ehtomme ovat selvät ja tarkat, olemme ne esittäneet ja julkaisseet. Kuinka jyrkkää vastustusta tulemme kohtaamaan? Tämän suhteen ei liene harhakäsityksiä. Mutta tiedämme, että saartajiemme taloudellisessa asemassa on osoittautunut olevan arkoja paikkoja. On olemassa minkä hyvänsä vihamielisen hallituksen tai luokan halua, tahtoa ja päätöstä suurempi voima — maailman yleiset taloudelliset suhteet, jotka pakottavat ne lähtemään tälle niiden ja meidän kanssakäymisen tielle. Mitä pitemmälle ne kulkevat tätä tietä, sitä laajemmassa mitassa ja nopeammin hahmottuu se, mitä tänään selostaessani toimintaamme vuodelta 1921 voin valaista vain näin mitättömän pienin numerotiedoin.

Nyt minun on siirryttävä käsittelemään sisäistä taloudellista tilaamme. Ja tässä suhteessa talouspolitiikkamme on se pääkysymys, jota meidän on pysähdyttävä tarkastelemaan ennen muuta. Siirtyminen uuteen talouspolitiikkaan, ensi askelten ottaminen tällä tiellä, noiden askelten opetteleminen, lainsäädäntömme ja hallintokoneistomme mukauttaminen sen mukaiseksi — tämä on ollut työmme pääsisältönä kuluneen toimintakauden, vuoden 1921, aikana. Lehdistöstä olette saaneet tietoonne lukuisia asiatietoja, tiedotuksia, joista ilmenee, miten työ on edistynyt tässä suhteessa. Ette tietenkään vaatine minua esittämään täällä lisää asiatietoja tai luettelemaan niitä taikka näitä numeroita. On osoitettava vain se perusasia, mikä meitä on ollut eniten yhdistämässä ja mikä on olennaisinta koko vallankumouksemme ja kaikkien tulevien sosialististen vallankumousten olennaisimman ja perustavimman kysymyksen kannalta (kun tarkastelemme niitä yleensä koko maailman mitassa).

Perustavin, olennaisin kysymys on työväenluokan suhde talonpoikaistoon, työväenluokan ja talonpoikaiston liitto, valvutuneiden, pitkän ja raskaan, mutta myös antoisan koulun — suurtehtaan kasvattamien työläisten taito järjestää asiat niin, että he vetävät puolelleen kapitalismin puristamat, tilanherrojen puristamat, vanhan, köyhän ja

kurjan taloutensa puristamat talonpoikaisjoukot ja saavat todistetuksi niille, että talonpoikaisto voi vapautua tilanherrojen ja kapitalistien vuosisataisesta sorrosta vain liittoutumalla työläisten kanssa, niin suuriin vaikeuksiin kuin tällä tiellä jouduttaneenkin — ja vaikeuksia on paljon emmekä me voi ummistaa silmiämme niiltä. Vain lujittamalla työläisten ja talonpoikien liittoa voidaan vapauttaa ihmiskunta kokonaan sellaisista ilmiöistä kuin oli äskeinen imperialistinen teurastus, kuin ovat ne räikeät ristiriidat, joita havaitsemme parhaillaan kapitalistisessa maailmassa, missä muutamat harvat, mitättömän kourallisen muodostavat suurrikkaat valtiot ovat läikähtymäisillään rikkauteensa, samaan aikaan kun maapallon jättiläismäisen suuri väestönosa kärsii hätää eikä voi nauttia sivistyksestä eikä käyttää hyväkseen niitä runsaita varoja, jotka ovat olemassa eivätkä pääse käyttöön vaihdon vähyyden vuoksi.

Kehittyneimpien maiden pahimpia vitsauksia on työttömyys. Tällaisesta tilasta ei ole muuta ulospääsyä kuin luja liitto talonpoikaiston ja työväenluokan kesken, joka on käynyt sellaisen kovan, mutta ainoan arvokkaan ja kunnan koulun kuin tehdas, tehtaassa tapahtuva riisto ja yhdistyminen ovat. Muuta ulospääsyä ei ole. Me kokeilimme tätä liittoa tasavaltamme ankeimpina vuosina poliittisessa ja sotilaallisessa suhteessa. Taloudellisena liittona kokeilemme sitä nyt 1921 ensimmäistä kertaa. Tässä suhteessa olemme järjestäneet asiat vielä kovin huonosti. Se meidän on sanottava suoraan. Tämä epäkohta on nähtävä eikä sitä saa kaunistella, on suunnattava kaikki voimat sitä korjaamaan ja käsitettävä, että uuden talouspolitiikkamme perusta on siinä. Työväenluokan ja talonpoikaiston väliset suhteet voidaan rakentaa oikeiksi vain kahta mahdollista tietä. Jos suurteollisuuden tila on kukoistava, jos se voi heti varustaa pientalonpojat tuotteilla riittävästi tai suuremmassa määrässä kuin aikaisemmin ja saattaa siten talonpojilta saatavan maataloustuotemäärän ja teollisuustuotteet oikeaan suhteeseen keskenään, niin silloin talonpoikaisto on tyydytetty kylliksi, silloin laajat talonpoikaisjoukot, puolueeseen kuulumaton talonpoikaisto, tunnustavat tosiasioiden pakottamana, että tämä uusi järjestys on kapitalistista järjestystä parempi. Mikäli kysymys on kukoistavasta suurteollisuudesta, joka pystyy heti tyydyttämään

talonpoikaiston kaikilla tarvittavilla tuotteilla, niin tämä edellytys on olemassa. Mikäli kysymystä tarkastellaan maailman mitassa, niin maapallolla on olemassa sellainen kukoistava suurteollisuus, joka pystyy varustamaan maailman kaikilla tuotteilla, mutta sitä vain ei osata käyttää muuhun kuin valmistamaan tykkejä, tuottamaan ammuksia ja muita sellaisia välineitä, joita käytettiin niin perin menestyksellisesti vuosina 1914—1918. Teollisuus työskenteli silloin sodan hyväksi ja toimitti ihmiskunnalle tuotteitaan niin yltäkyllin, että tuloksena oli vähintään 10 milj. kaatunutta ja vähintään 20 milj. sotavammaista. Olemme nähneet sen, ja sittenkin sota on XX vuosisadalla toista kuin aikaisemmat sodat.

Niiden keskuudesta, jotka eniten vihaavat ja vieroksuvat kaikkea sosialismia ja vihaavat armottomasti vähäisintäkin sosialistista aatetta, on tämän sodan jälkeen jopa voittajamaissakin kantautunut yhä useammin ääniä, jotka sanovat selvästi, että vaikkei maailmassa olisikaan pahoja bolshevikkeja, niin tuskinpa tällainen sota olisi sallittavaa vielä kerran. Näin puhuvat rikkaimpien maiden edustajat. Siinä se, minkä hyväksi tämä rikas edistynein suurteollisuus työskenteli. Se palveli tehdasmaista ihmisten vammaamista eikä sille jäänyt aikaa talonpoikien varustamiseen tuotteillaan. Mutta silti meillä on oikeus sanoa, että maailman mitassa ottaen sellainen teollisuus on olemassa. Maapallolla on maita, joissa suurteollisuus on niin kehittyntä, että se pystyy varustamaan heti takapajuisen talonpoikaiston sadat miljoonat. Otamme tämän pohjaksi laskelmissamme. Jokapäiväisestä elämästä tekemienne havaintojen perusteella tiedätte paremmin kuin kukaan muu, mitä meille on jäänyt jäljelle suurteollisuudestamme, joka oli heikko muutenkin. Esimerkiksi Donbassilla, suurteollisuutemme tärkeimmässä keskuksessa, on niin paljon hävitetty kansalaissodan aikana ja ollut niin monia imperialistisia hallituksia (kuinka paljon Ukraina onkaan niitä nähnyt!), ettei tuloksena ole voinut olla muuta kuin se, että suurteollisuudestamme on jäljellä mitättömät rippeet. Kun otetaan lisäksi sellainen hätä kuin vuoden 1921 kato, niin käsitetään, ettemme ole onnistuneet yrittäessämme varustaa talonpoikaistoa valtion käsiin siirtyneen suurteollisuuden tuotteilla. Koska kerran yrityksestämme ei tullut mitään, niin ei voi olla muuta taloudellista yhdys-

sideitä sitomassa talonpoikaistoa ja työläisiä, t. s. maataloutta ja teollisuutta, kuin vaihto, kaupankäynti. Siinä on asian ydin. Luovutusvelvollisuuden korvaaminen elintarvikeverolla — siinä talouspolitiikkamme ydin, mitä yksinkertaisin olemus. Kun ei ole kukoistavaa suurteollisuutta, joka pystyisi järjestämään asiat siten, että talonpoikaiston tarpeet teollisuustuotteiden osalta tulisivat heti tyydytetyiksi, niin mahtavan työläisten ja talonpoikien liiton asteittaiseen luomiseen ei ole muuta mahdollisuutta kuin kaupankäynti ja maatalouden sekä teollisuuden vähittäinen kohottaminen nykyisestä tilastaan työläisvaltion johdolla ja valvonnan alaisena — mitään muuta tietä ei ole. Tälle tielle meidät on johdattanut ehdoton pakko. Ja juuri siinä onkin uuden talouspolitiikkamme perusta ja olemus.

Kaudella, jolloin poliittiset ja sotilaalliset tehtävät vaativat päähuomiomme ja päävoimamme, emme voineet toimia muuten kuin äärimmäisen nopeasti, rynnistämällä eteenpäin etujoukon kanssa, tietäen tämän etujoukon saavan tukea. Suurissa valtiollisissa uudistuksissa, siinä mitä suurimmassa työssä, jota teimme kolme vuotta antautuen sotaan maailman määrääviä valtakuntia vastaan, työläisten ja talonpoikien liiton takeena meillä oli yksistään poliittinen ja sotilaallinen innostus, sillä jokainen talonpoika tiesi, tunsu ja tajusi, että hänellä oli vastassaan vuosisatainen vihollinen — tilanherra, jota tukivat tavalla tai toisella muiden puolueiden edustajat. Ja siksi tuo liitto oli niin luja ja voittamaton.

Taloudellisella alalla liitto tulee rakentaa muille perusteille. Liiton sisällön ja muodon muutos on nyt välttämätöntä. Jos joku kommunistisen puolueen tai ammattiliiton jäsen tai vain tavallinen Neuvostovallan kannattaja ei ole huomannut liiton sisällön ja muodon muutoksen välttämättömyyttä, sitä pahempi hänelle. Sellainen huomaamattomuus on sallimatonta vallankumouksessa. Liiton muodon muutoksen välttämättömyys johtuu siitä, ettei poliittinen ja sotilaallinen liitto voinut jatkaa yhtä yksinkertaisena myös taloudellisella alalla, koska meillä ei ole vielä suurteollisuutta, koska sen on hävittänyt sota, jollaista ei ole nähty ennen missään valtiossa. Eihän teollista nousua ole tapahtunut vielä meitä verrattomasti vauraammisakaan valtioissa, jotka ovat sodassa hyötäneet eivätkä menettäneet.

Työläisten ja talonpoikien liiton muodon ja sisällön muutos on osoittautunut välttämättömäksi. Poliittisten ja sotilaallisten tehtävien kaudella menimme paljon pitemmälle kuin työläisten ja talonpoikien taloudellisen liiton kannalta oli välittömästi sallittavaa. Meidän piti tehdä niin voittaaksemme vihollisen, ja meillä oli oikeus tehdä niin. Ja me teimme sen menestyksellisesti, sillä voitimme vihollisemme silloisella taisteluareenalla — poliittisella ja sotilaallisella alalla —, jota vastoin taloudellisella alalla kärsimme useita tappioita. Ja tätä meidän ei pidä pelätä tunnustaa, vaan päinvastoin: me opimme voittamaan vasta silloin, kun emme pelkää tunnustaa tappioitamme emmekä vajavaisuuksiamme ja kun katsomme mitä karvaintakin totuutta suoraan silmiin. Ensiksi mainitulla alalla, poliittisella ja sotilaallisella alalla, saavuttamistamme tuloksista meillä on aihetta olla ylpeitä. Ne ovat piirtyneet historiaan yleismaailmallisena saavutuksena, joka on vaikuttava vielä kaikilla aloilla. Mutta taloudellisia alalla tämän vuoden aikana, josta nyt olen velvollinen tekemään teille tiliä, olemme vasta lähteneet uuden talouspolitiikan tielle, ja tässä suhteessa olemme astumassa askeleen eteenpäin. Samalla kuitenkin alamme tässä suhteessa vasta opetella ja teemme tällöin virheitä paljon enemmän sen vuoksi, että vilkuilemme taakse päin, viehätyimme entiseen käytäntöön, joka on ollut mainiota, suurta, majestettillista ja jolla on ollut merkitystä koko maailman mitassa, mutta josta ei ole ratkaisemaan sitä taloudellista tehtävää, mikä on ratkaistavanamme nykyisissä olosuhteissa, kun maamme suurteollisuus on hävitetty, olosuhteissa, jotka vaativat meiltä ennen kaikkea sitä, että oppisimme pitämään taloudellista yhteyttä, joka nyt on välttämätön ja tarpeellinen. Tuo yhteys on kaupankäyntiä. Kommunisteista tämä on varsin epämieluisen toteamus. Tämä toteamus voi hyvinkin olla tavattoman epämieluisen ja varmasti onkin epämieluisen, mutta jos pidämme toimintaohjeenamme sitä, mikä on mieluista tai epämieluisia, niin laskeudumme niiden „miltei”-sosialistien tasolle, joita te ja me näimme kylliksi Kerenskin Väliaikaisen hallituksen kaudella. Tokkopa sellaisilla „sosialisteilla” lienee enää mitään arvovaltaa tasavallassamme. Mutta meidän voimamamme on aina ollut kyyky ottaa huomioon todelliset

suhteet ja olla pelkäämättä niitä, vaikka ne olisivat kuinka epämieluisia.

Koska kerran on olemassa suurteollisuus maailman mitassa, niin kiistatonta on, että väliön siirtyminen sosialismiin on mahdollista. Kukaan ei pysty kumoamaan tätä tosiasiaa eikä myöskään sitä, että mainittu suurteollisuus joko on lamassa ja aiheuttaa työttömyyttä kukoistavimmisakin ja mitä rikkaimmissa voittajamaissa tai valmistava vain ammuksia ihmisten tuhoamista varten. Mutta pitäisikö meidän luopua aikeistamme, menettää rohkeutemme siitä syystä, että niiden takapajuisten olojen vuoksi, joissa ryhdymme vallankumoukseen, teollinen kehityksemme ei ole nyt sellainen kuin sen pitäisi olla? Ei. Me ryhdymme ankaaraan työhön, sillä tie, jolle olemme lähteneet, on oikea. Varmaa on, että kansanjoukkojen liittoutuminen on ainoa tie, jolla talonpojan työ ja työläisen työ koituu heidän omaksi eikä riistäjäin hyväksi. Ja tämän toteuttamiseksi meidän oloissamme on saatava aikaan se taloudellinen yhteys, joka on ainoa mahdollinen,—talouden kautta tapahtuva yhteys.

Tässä syy perääntymiseemme, tämän vuoksi meidän on täytynyt perääntyä valtiokapitalismiin, myöntyä toimilupayrityksiin, myöntyä kaupankäyntiin. Meillä ei ole ollut muuta keinoa palauttaa asianmukaista yhteyttä talonpoikaistoon siinä hävityksen tilassa, johon olemme joutuneet. Ellemme tekisi näin, joutuisimme vaaraan, että vallankumouksen etujoukko rientää niin kauas eteenpäin, että irtautuu talonpoikaisjoukoista. Sen ja talonpoikaisjoukkojen liittoyhteys katkeaisi, mikä merkitsisi vallankumouksen tuhoa. Tästä meidän tulee olla erikoisen hyvin selvillä, sillä ennen kaikkea ja suurimmalta osaltaan juuri tästä johtuu se, mitä me sanomme uudeksi talouspolitiikaksemme. Juuri siitä syystä olemme ilmoittaneet yksimielisesti noudattavamme tätä politiikkaa vakavasti ja pitkän aikaa, joskaan emme tietenkään ikuisesti, kuten aivan oikein on jo huomautettu. Mainittu politiikkamme johtuu maassamme vallitsevasta kurjuuden ja hävityksen tilasta ja suurteollisuutemme tavattomasta lamaantumisesta.

Rohkenen esittää nyt muutamia harvoja numerotietoja osoittaakseni, että on menty eteenpäin, vaikka se onkin ollut vaikeaa ja vaikka olemmekin tehneet paljon virheitä (niitä olemme tehneet tavattoman paljon). Toverit,

käytettävissäni ei ole yhteenvetotietoja kotimaisen kaupan kehityksestä, joten aion esittää vain Kulutusosuuskuntien Keskusliiton kauppavaihtoa koskevat tiedot kolmen kuukauden ajalta. Syyskuussa Kulutusosuuskuntien Keskusliiton kauppavaihto oli 1 milj. kultaruplaa, lokakuussa 3 milj. ja marraskuussa 6 milj. ruplaa. Absoluuttisina numeroina nämäkin numerot ovat mitättömän pieniä; tämä on myönnettävä suoraan, sillä vahingollisempaa olisi rakennella tämän pohjalla tuulentupia. Nämä numerot ovat kurjan pieniä, mutta tässä hävityksen tilassa, johon olemme joutuneet, nämä numerot kertovat epäilemättä, että eteenpäin on menty, että voimme pitää kiinni tästä taloudellisesta perustasta. Vaikka me — ammattiliitot, kommunistinen puolue, johtokoneisto — teemmekin lukuisia virheitä, niin vakuutumme kuitenkin siitä, että voimme päästä ja pääsemmekin vähitellen noista virheistä ja kuljemme sitä tietä, joka johtaa kaikesta huolimatta maatalouden ja teollisuuden suhteiden palautumiseen. Meidän täytyy ja me voimme saada aikaan tuotantovoimien nousun edes pientalonpoikaistalouden osalta ja toistaiseksi pienteollisuuden pohjalla, koska suurteollisuuden jälleerakentaminen on niin hankalaa. Meidän on pyrittävä saavuttamaan tuloksia ja niitähän alamme jo saavuttaakin, mutta ei pidä unohtaa, että tässä suhteessa työn vauhti ja toimintamahdollisuudet ovat toisenlaisia ja voiton saavuttaminen on vaikeampaa. Tällä alalla emme voi saavuttaa tavoitteitamme yhtä nopeasti kuin saavutimme ne poliittisella ja sotilaallisella alalla. Tällä alalla emme voi edetä rynnäköin ja harppauksin ja aikamäärätkin ovat toisenlaisia — ne lasketaan kymmenissä vuosissa. Näin paljon menee meiltä aikaa menestysten saavuttamiseen taloudellisessa sodassa, varsinkin kun naapurimme eivät meitä auta, vaar vihaavat.

Mutta silti tiemme on oikea, sillä se on tie, jolle muutkin maat lähtevät välttämättömästi joko ennemmin tai myöhemmin. Olemme alkaneet kulkea tätä oikeaa tietä. On vain harkittava yksityiskohtaisesti jokaista, lyhintäkin askelta, otettava vaari kaikista pienimmistäkin virheistä, ja silloin saavutamme tarkoituksperämme tällä tiellä.

Toverit, minun pitäisi nyt puhua hieman pääelinkeinoitamme — maataloudesta, mutta arvelen, että tästä kysymyksestä saatte kuulla paljon seikkaperäisemmän ja täy-

dellisemmän selostuksen kuin mitä minä olisin voinut tehdä, ja samaa on sanottava myös nälänhädästä, josta tekee teille selkoa tov. Kalinin.

Toverit, tiedätte mainiosti, miten ennen kuulumattoman vaikea nälänhätä kohtasi meidät v. 1921. Se on entisen Venäjän vitsauksia, joiden täytyi välttämättä tulla myös meidän osaksemme, sillä ainoana pelastuksena niiltä on vain tuotantovoimien kehittäminen, mutta ei kuitenkaan entisellä, kurjalla pientuotannon pohjalla, vaan uudella pohjalla, suurteollisuuden ja sähköistämisen pohjalla. Vain tällä tavalla pääsemme kurjuudestamme, loputtomista nälänhätätapauksista, mutta kuten heti huomaa, siihen eivät riitä ne aikamäärät, joiden puitteissa saavutimme poliittiset ja sotilaalliset voittomme. Vaikka meitä ympäröivätkin vihamieliset valtiot, olemme silti murtaneet saartorenkkaan: vaikka apu onkin ollut niukkaa, olemme silti yhtä ja toista saaneet. Se tekee yhteenlaskettuna 2,5 milj. puutaa. Siinä koko se apu, mitä olemme saaneet ulkomailta ja mitä ulkovallat ovat armeliaisuudessaan voineet antaa nälkäänäkeväälle Venäjälle. Olemme saaneet keräyksellä kokoon noin 600.000 kultaruplaa. Summa on liian mitätön ja siitä huomaamme, miten itsekkäästi Euroopan porvaristo on suhtautunut nälänhätäämme. Jokainen teistä on varmaankin lukenut, miten vaikutusvaltaiset valtiomiehet julistivat mahtipontisesti ja juhlallisesti alussa, kun nälänhädästä tuli tieto, että olisi suorastaan perkeleellistä herättää kysymys entisistä veloista nälänhätää hyväksi käyttämällä. En tiedä, lieneekö perkele nykyistä imperialismia kauheampi. Tiedän vain, että todellisuudessa kävi niin, että nälänhädästä huolimatta meiltä yritettiin erittäin raskain ehdoin periä entisiä velkoja. Emme kieltäydy maksamasta ja ilmoitamme virallisesti olevamme valmiita keskustelemaan siitä asiallisesti. Mutta kaikki te käsitätte ja siinä suhteessa ei voi olla mitään epäilyksiä, että emme koskaan emmekä missään tapauksessa salli, että meidät tällä tavalla orjuutettaisiin ottamatta lainkaan huomioon ja laskuihin vastavuoroisia vaatimuksia ja keskustelematta kysymyksestä asiallisesti.

Minun on ilmoitettava teille, että viime päivinä on saavutettu kuitenkin varsin huomattava voitto taistelussa nälänhätää vastaan. Olette varmaankin lukeneet lehdistä, että Amerikassa on myönnetty 20 milj. dollaria Venäjän nälän-

hätäisten avustamiseen, nähtävästi samoilla ehdoilla, joilla myös ARA* — amerikkalainen nälkäänäkeviä avustava järjestö — myöntää avustuksia. Krasinilta saatiin aivan hiltajattain sähkösanoma, että Amerikan hallitus on tarjoutunut virallisesti takaamaan, että saamme kolmen kuukauden kuluessa elintarvikkeita ja siemenviljaa niiden 20 milj. dollarin arvosta, jos omasta puolestamme suostumme käyttämään samaan tarkoitukseen 10 milj. dollaria (20 milj. kultaruplaa). Me suostuimme siihen heti ja ilmoitimme asiasta lennättimitse. Voitaneen siis sanoa, että kolmen lähikuukauden kuluessa saamme toimitetuksi nälkäänäkeville elintarvikkeita ja siemenviljaa 30 milj. dollarin, t.s. 60 milj. kultaruplan arvosta. Tämä on tietenkin vähän eikä millään muotoa poista sitä hirvittävää hätää, joka on meitä kohdannut. Kaikki te ymmärrätte sen hyvin. Mutta se on joka tapauksessa apu, joka on epäilemättä lieventävä omalta osaltaan äärimmäistä puutetta ja nälänhätää. Ja koska jo syksyllä meidän onnistui saada tietty voitto nälkäänäkevien seutujen siemenvarustelussa ja yleensä kylvöjen laajentamisessa, niin voimme toivoa vieläkin suurempaa voittoa keväällä.

Syksyllä meillä oli nälkäänäkevissä kuvernementeissa kylvetty 75% syysviljojen kylvöalasta, osittaisesta kadosta kärsineissä kuvernementeissa — 102%, tuottavissa kuvernementeissa — 123% ja kuluttavissa — 126%. Tämä osoittaa ainakin sitä, että vaikka olosuhteemme olivat helvetillisen vaikeat, niin silti autoimme edes jonkin verran talonpoikaistoa laajentamaan kylvöjä ja taistelemaan nälänhätää vastaan. Muodostuneissa olosuhteissa meillä on syytä olettaa nyt lainkaan liioittelematta ja pelkäämättä erehtyvämme, että kevätiljojen kylvöalan siemennyksessä voimme antaa talonpoikaistolle huomattavaa apua. Toistan, että tämä apu ei tule missään tapauksessa olemaan täysin riittävä. Varamme eivät mitenkään riitä poistamaan kaikkea puutetta. Tämä sanottakoon suoraan. Sitäkin suuremmalla syyllä on siis jännitettävä voimia tämän avun lisäämiseksi.

Tämän johdosta minun täytyy saattaa tietoonne elintarvikehankintojamme koskevat yhteenvetotiedot. Elintarvikevero on muodostunut yleensä helpotukseksi talonpoi-

* ARA — American Relief Administration. *Suom.*

kaisjoukoille, kun otamme huomioon koko talonpoikaiston. Se ei kaipaa todisteita. Kysymys ei ole ainoastaan siitä, kuinka paljon viljaa otettiin talonpojalta, vaan siitä, että elintarvikeveron tultua voimaan talonpoika on tuntenut olonsa varmemmaksi ja taloudenhoito on alkanut häntä kiinnostaa. Ahkeralle talonpojalle elintarvikevero on avannut laajempia mahdollisuuksia, samalla kun tuotanto-voimat lisääntyvät. Kuluneen toimintavuoden ajalta elintarvikeveronkannon lopputulos on yleensä sellainen, että meidän täytyy sanoa: on ponnisteltava kaikin voimin, ettemme epäonnistuisi.

Tässä yleiset, suppeimmat yhteenvedot, jotka voin esittää teille Elintarvikeasiain kansankomissariaatin toimittamien viimeisten tietojen perusteella. Me tarvitsemme vähintään 230 milj. puutaa viljaa. Niistä 12 milj. nälänhätää kärsiville, 37 milj. siemeneksi ja 15 milj. varalle, mutta me voimme saada elintarvikeverotuksella 109 milj., jauhausmaksuina 15 milj., siemenlainan palautuksena 12,5 milj., tavaravaihdon avulla 13,5 milj., Ukrainasta 27 milj. ja ulkomailta 38 milj. puutaa (38 milj., jos lasketaan, että 30 milj. saamme sen liiketoimen avulla, josta äsken vastainmainitsin ja lisäksi ostamme vielä 8 milj. puutaa). Lopputulos on 215 milj. puutaa. Siis sittenkin vajuus eikä puutaakaan varalle. Ja tietymätöntä on, saammeko ostetuksi lisää ulkomailta. Elintarvikesuunnitelmamme on kalkyloitu nyt näin täpäräksi sen vuoksi, että voitaisiin keventää mahdollisimman paljon talonpoikaiston taakkaa, koska se on saanut kärsiä nälänhädästä. Jos laskimme v. 1920 valtion ylläpidettäväksi 38 milj. henkeä, niin nyt olemme supistaneet tämän luvun 8 miljoonaan. Kuitenkin kaikesta tästä voidaan tehdä vain yksi johtopäätös: elintarvikevero on perittävä sataprosenttisesti, t.s. kokonaisuudessaan, hinnalla millä hyvänsä. Emme suinkaan unohtaa, että se on tavaton taakka talonpoikaistolle, joka on saanut kärsiä niin paljon. Tiedän hyvin, että toverit, jotka itse ovat suorittaneet paikkakunnilla kaiken elintarvikehankintatyön, tietävät paremmin kuin minä, mitä merkitsee sellainen tehtävä kuin elintarvikeveron sataprosenttinen kanto ehdottomasti nyt. Minun täytyy kuitenkin hallituksen nimissä vuoden 1921 toimintaamme koskevan selostuksen loppupontena sanoa teille: toverit, tämä tehtävä on suoritettava, tämä taakka on kannettava ja tämä pulma on ehdottomasti

ratkaistava. Muutoin kulkulaitostamme ja teollisuuttamme ei turvata edes sillä, mikä on aivan tärkeintä, aivan alustavinta, eikä meillä tule olemaan edes pienintä varmaa budjettia, joka on ehdottoman välttämätön voidaksemme säilyä hengissä nykyisissä oloissa vihollisten ympäröiminä ja mitä epävakaimman kansainvälisen tasapainotilan vallitessa.

Jännittämättä voimiamme äärimmilleen emme pääse emmekä voi päästä siitä tilasta, mihin olemme joutuneet me, joita on vaivattu imperialistisella sodalla ja kansalais-sodalla ja joita ovat vainonneet kaikkien maiden hallitsivat luokat. Ja siitä syystä onkin täysin selvästi ja karvasta totuutta pelkäämättä sanottava ja edustajakokouksen nimissä vakuutettava kaikille paikallisille työntekijöille: „Toverit, Neuvostotasavallan olemassaolo ja kulkulaitoksen ja teollisuuden jälleenrakentamista koskeva mitä vaatimattomin suunnitelmamme perustuvat yleisen elintarvikeohjelmamme täyttöön. Sen vuoksi elintarvikeveron sataprosenttinen kanto on ehdoton välttämättömyys.”

Suunnitelmasta puheen ollen siirryn tarkastelemaan, miten on valtiosuunnitelmamme laita käytännössä. Aloitan polttoaineista, siis siitä, mikä on teollisuutemme leipää ja koko teollisuustoimintamme perusta. Olette varmaankin jo tänään saaneet tai saatte lähi päivinä Gosplanimme — Valtion suunnittelukomission — toimintaa valaisevan aineiston. Saatte selostuksen sähkötekniikkojen edustajakokouksesta, jonka tuloksena on kertynyt runsaasti mitä arvokkainta aineistoa ja tarkastettu Venäjän parhaiden teknillisten ja tieteellisten voimien avulla se suunnitelma, mikä on ainoa tieteellisesti pätevä, vähiten aikaa vaativa ja ajankohtaisin suunnitelma suurteollisuutemme jälleenrakentamiseksi. Sen täyttäminen vaatii vähintään 10—15 vuotta. Sanoin jo ja tulen toistamaan väsymättä, etteivät ne aikamäärät, joista meidän on otettava vaari käytännöllisessä työssämme, ole nyt sellaisia, jollaisista oli kysymys poliittisen ja sotilaallisen toiminnan alalla. Sangen monet kommunistisen puolueen ja ammattiliittojen johtavat työntekijät ovat tämän käsittäneet ja pitäisi saada kaikki käsittämään se. Tov. Krzhizhanovskin kirjasta — Valtion suunnittelukomission toimintaselostuksesta —, jonka saatte huomenna, huomaatte m.m., millä tavalla valtiosuunnitelmaamme koskeva kysymys asete-

taan yleensä insinöörien ja agronomien yhteisen mielihyvänsä mukaisesti. Huomaatte, miten insinöörit ja agronomit suhtautuvat asiaan kollektiivisen kokemuksen kannalta — eivätkä meille tavanomaiselta yleispoliittiselta tai yleistaloudelliselta kannalta — ottaen m.m. huomioon, miten pitkälle me saatamme perääntyä. Tästä kirjasesta saatte vastauksen mainittuun kysymykseen insinöörien ja agronomien kannalta katsottuna, ja arvokasta on varsinkin se, että saatte siitä valtiomme yleisen suunnittelulaitoksen tämänvuotisen toiminnan tuloksena laskelman, miten tämä laitos asettaa kulkulaitos- ja teollisuuskysymyksen. Käsitätte hyvin, etten minä voi tässä selostaa teille mainitsemani teoksen sisältöä.

Haluaisin vain aivan lyhyesti kosketella kysymystä, miten on polttoainesuunnitelman täytön laita, sillä tällä alalla kärsimme kyseisen toimintavuoden 1921 alussa mitä pahimman haaksirikon. Nimenomaan tässä, luottaessamme vuoden 1920 lopulla ilmenneeseen asiointilan parantamiseen, teimme mitä pahimman laskuvirheen ja saatoimme kulkulaitoksen mitä suurimpaan pulaan keväällä 1921, pulaan, mikä ei johtunut enää yksinomaan aineellisten varojen vähyydestä, vaan myös siitä, että laskimme väärin kehityksen nopeuden. Jo tällöin vaikutti se virhe, että sovelsimme taloudellisten tehtävien suhteen kokemusta, minkä olimme saavuttaneet poliittisten ja sotilaallisten tehtävien kaudella, — pahin virhe, perusvirhe, jonka yhä teemme tämän tästä joka askeleella, toverit. Teemme nykyisin paljon virheitä ja täytyy sanoa, ettemme saa taloudellisella alalla aikaan mitään pysyvää parannusta, ellemme tajua näitä virheitämme ja saa hinnalla millä hyvänsä aikaan sitä, että ne korjataan. Saamamme opetuksen jälkeen olemme laatineet jo paljon varovaisemman polttoainesuunnitelman vuoden 1921 jälkipuoliskoa varten, pitäen pienintäkin liioittelua tässä suhteessa sallimattomana ja taistellen kaikin tavoin sellaista vastaan. Joulukuun lopulla vallitsevaa tilannetta kuvaavat, tosin vielä vajanaiset numerotiedot, jotka tov. Smilga, kaikkien polttoainehankintoja suorittavien laitostemme johtaja, on minulle esittänyt, osoittavat, että tässä suhteessa meillä on vajoaus, mutta tämä vajoaus ei ole enää merkittävä, ja lisäksi se on sellainen vajoaus, joka osoittaa, että polttoainebudjettimme sisäinen rakenne on paranemaan päin — nimittäin siihen suuntaan, mitä

teknikot sanovat sen mineraalistumiseksi, t.s. Venäjän varustamisessa mineraalisilla polttoaineilla on huomattavaa edistystä, ja vain mineraalisten polttoaineiden turvin voidaan laskea varma pohja suurteollisuudelle, jonka varaan sosialistinen yhteiskunta voidaan rakentaa.

Polttoainesuunnitelmamme vuoden 1921 jälkipuoliskon alussa oli laadittu seuraavanlaiseksi. Jos muunnetaan 2.700.000 kuutiosashenia halkoja 7.000 kalorinan polttoaineyksiköiksi, niin kuin aina olemme tehneet ja niin kuin on tehty s. 40 Krzhizhanovskin kirjassessa, jota teille tullaan jakamaan, niin saamme laskujemme mukaan 297 milj. puutaa polttoainetta. Numerotiedot osoittavat nyt, että olemme saaneet noin 234 milj. puutaa. Tässä on valtava vajuus, johon minun on kiinnitettävä huomiotanne. Polttoainehankintalaitostemme suorittamiin halkotavaran hankintoihin olemme toimintavuonna suhtautuneet hyvin tarkkaavaisesti. Mutta juuri tämä työ riippuu eniten talonpoikaistalouden tilasta. Juuri tällä alalla koko taakka lankeaa talonpojan ja hänen hevosensa kannettavaksi. Polttoainepula, rehunpuute j.n.e. vaikuttavat tässä suhteessa hyvin tuntuvasti työhön. Juuri se synnyttää vajuusta. Juuri siksi nyt, kun talvikauden polttoainehankintakampanjamme on alussaan, minun on jälleen sanottava: toverit, viekää paikkakunnallenne tunnuksena kehoitus, että tällä alalla jännitettäisiin voimat äärimmilleen. Polttoainebudjettimme osalta olemme ottaneet laskuihimme vain sen vähimmäismäärän, mikä on ehdottoman välttämätön teollisuuden kohentamiseksi, mutta tämä vähimmäismäärä on hankittava hinnalla millä hyvänsä, niin vaikeat kuin olosuhteet lienevätkin.

Edelleen. Hiiltä laskimme saavamme 143 milj. puutaa, mutta saimme 184 milj. puutaa — tämä on edistystä, polttoaineidemme mineraalistumisen edistymistä, tämä on Donbassin voitto, niiden laitosten voitto, missä monet toverit ovat tehneet hyvin antaumuksellista työtä ja päässeet käytännöllisiin tuloksiin suurteollisuuden kohentamisessa. Esitän pari numerotietoa Donbassista, sillä Donbass on koko teollisuutemme tukipohja, suuri keskus. Vuoriöljyä aioimme saada 80 milj., mikä muunnettuna polttoaineena on 120 milj. Polttoturvetta suunniteltiin nostettavan 40 milj. (muunnettuna polttoaineena 19 milj.) ja nostettiin 50. Yhteensä on suunniteltu saatavan 579 milj. puutaa,

mutta saadaan nähtävästi korkeintaan 562 milj. puutaa polttoainetta. Polttoaineiden kohdalla on siis yleensä vajausta. Tosin tuo vajaus ei ole kovin suuri, ehkä 3—4%, mutta sekin on silti vajaus. Joka tapauksessa täytyy myöntää, että kaikki tämä uhkaa suoranaisesti suurteollisuutta, sillä yhtä ja toista jää täyttämättä siitä vähimmäismäärästä, joka otettiin suunnitelmiin. Luulen osoittaneeni teille tämän esimerkin avulla, että ensiksikään suunnittelulaitoksemme eivät ole tehneet turhaa työtä ja että suunnitelmimme täyttymisen hetki on alkanut lähetä, mutta samalla tämä esimerkki osoittaa, että nousumme on vasta aivan alussa, että tässä suhteessa taloutemme tila on vielä äärimmäisen raskas ja vaikea, joten siitä syystä tärkeimpänä tunnuksena, ensimmäisenä taisteluhuutona, ensimmäisenä kehotuksena, jonka merkeissä edustajakokoksemme tulee työskennellä ja päättää työnsä ja jonka merkeissä edustajien tulee palata kotipaikkakunnalleen, on: on vielä jännitettävä voimiamme, niin vaikeaa kuin se onkin, sekä teollisuustoiminnan että maataloustoiminnan alalla! Tasavaltaa ei pelasteta, työläisten ja talonpoikien valtaa ei pidetä pystyssä, ei säilytetä eikä lujiteta muulla tavalla kuin tekemällä pontevasti työtä tällä alalla. Että olemme päässeet huomattaviin saavutuksiin, sitä todistaa varsinkin esim. Donbass, missä ovat toimineet tavattoman antaumuksellisesti ja menestyksellisesti sellaiset toverit kuin tov. Pjatakov — suurteollisuuden alalla, tov. Ruhimovitsh — pienteollisuuden alalla. Viimeksi mainittu on saanut järjestetyksi pientuotannon ensimmäisen kerran sillä tavalla, että se on jotakin antanut. Suurteollisuudessa loushijan työn tuottavuus on noussut sodanedelliselle tasolle, mihin meillä aikaisemmin ei ole päästy. Donbassin kokonaistuotanto oli v. 1920 272 milj. puutaa. Se oli 272 milj., mutta v. 1921 se on 350 milj. puutaa. Tämä määrä on kovin ja kovin pieni verrattuna sodanedelliseen enimmäismäärään, joka oli 1.700 milj. puutaa. Mutta silti se on jo jotain. Tämä osoittaa, että ollaan astumassa tuntuva askel eteenpäin. Suurteollisuuden jälleenrakentamisessa on siis kuitenkin astuttu askel eteenpäin, emmekä me saa sääliä uhrauksia, kun on jälleenrakennettava suurteollisuus.

Vielä pari sanaa rauta- ja terästeollisuudesta. Tässä suhteessa asemamme on erikoisen vaikea. Me tuotamme ehkä noin 6% siitä, mitä tuotettiin ennen sotaa. Niin suuren

hävityksen ja kurjuuden tilaan ovat imperialistinen sota ja kansalaisota saattaneet Venäjän! Mutta nousua meillä tietysti on. Meillä luodaan sellaisia keskuksia kuin Jugostalj*, missä niin ikään mitä antaumuksellisimmin toimii tov. Mezhlauk. Me havaitsemme tässä valtavaa edistystä, niin vaikea kuin asemamme onkin. Vuoden 1921 alkupuoliskolla takkiraudan tuotanto oli meillä 70.000 puutaa kuukaudessa, lokakuussa — 130.000 ja marraskuussa — 270.000 puutaa, t.s. miltei neljä kertaa suurempi. Huomaamme siis, ettei meillä ole mitään syytä paniikkiin. Emme salaa suinkaan itseltämme sitä, että esittämäni numerotiedot puhuvat mitättömän alhaisesta, kurjasta tasta, mutta sittenkin voimme todistaa noilla numeroilla, että vaikka vuosi 1921 olikin niin vaikea ja vaikka työläis- ja talonpoikaisluokka joutuivatkin kokemaan tavattomia vaikeuksia, niin silti olemme nousemassa, olemme oikealla tiellä, ja kun ponnistamme kaikki voimamme, voimme luottaa, että nousu muodostuu vieläkin suuremmaksi.

Haluaisin esittää lisäksi muutamia numerotietoja sähköistämässä saavutetusta menestyksestä. Valitettavasti menestyksemme ei ole vielä suuri. Luulin voivani onnitella IX edustajakokousta Neuvostovaltan rakentaman toisen suuren voimakokouksen käyntiinpanon johdosta. Ensimmäinen on Shaturan voimalaitos ja toinen — uusi keskus — on Kashiran voimalaitos, jonka ajoimmekin panna käyntiin joulukuussa⁴². Se olisi antanut — ja voi antaa — 6.000 kilowattia alkuunsa, mikä on olennainen lisä niihin 18.000 kilowattiin, jotka meillä on Moskovassa. Mutta on ollut useita esteitä, joiden vuoksi on käynyt niin, ettemme voi panna mainittua laitosta käyntiin joulukuussa 1921. Se pannaan käyntiin hyvin lyhyen ajan, korkeintaan muutaman viikon kuluttua. Lienette varmaankin kiinnittäneet huomiota selostukseen, joka julkaistiin vasta hiljattain „Ekonomitsheskaja Zhiznissä” insinööri Levin, VIII Yleisvenäläisen sähkötekniikkojen edustajakokouksen erään huomattavimman osanottajan ja yleensäkin erään huomattavimman työntekijämme, allekirjoituksella varustettuna. Esitän tästä selostuksesta vain seuraavat lyhyet tiedot: vuosina 1918 ja 1919 panimme käyntiin yhteensä 51 voimalaitosta yhteiseltä teholtaan 3.500 kilowattia. Vuosina 1920 ja 1921 on

* Jugostalj — vuori- ja rautateollisuuden trusti, joka toimi vuodesta 1922 vuoteen 1929 Ukrainan alueella. Suom.

pantu käyntiin yhteensä 221 voimalaitosta yhteiseltä teholtaan 12.000 kilowattia. Länsi-Eurooppaan verrattuna nämä numerot näyttävät tietenkin mitättömän pieniltä ja kurgilta. Mutta ne osoittavat, että eteenpäin voidaan kulkea yksinpä sellaisissakin vaikeissa oloissa, jollaisia ei ole ollut missään muussa maassa. Melko huomattavaa osaa on esittänyt pienten voimalaitosten rakentaminen maaseudulle. Sanottakoon suoraan, että tässä on esiintynyt usein sirottelua. Mutta tästä sirottelustakin on tiettyä hyötyä. Näiden pienten voimalaitosten ansiosta maaseudulle on luotu uuden nykyaikaisen suurteollisuuden keskuksia. Vaikka ne ovatkin mitättömän pieniä, ne osoittavat kuitenkin talonpojille, että Venäjä ei pysähdy käsityöhön eikä tyydy alkeelliseen puusahraansa, vaan kulkee eteenpäin uusia aikoja kohti. Myös talonpoikaisjoukkojen keskuuteen löytää vähitellen tiensä ajatus, että meidän pitää ja me voimme järjestää Venäjän olot toiselle pohjalle. Tähän kuuluu, kuten jo mainitsin, kymmeniä vuosia, mutta työ on jo alulla, talonpoikaisjoukkojen tietoisuus lisääntyy ja osittain juuri sen ansiosta, että pieniä voimalaitoksia meillä syntyy nopeammin kuin suuria. Jos kohta v. 1921 myöhästyimme uuden suuren voimalaitoksen käyntiinpanossa, niin vuoden 1922 alussa niitä pannaan käyntiin kaksi: Kashiran voimalaitos Moskovan lähistöllä ja Utkina Zavodjin voimalaitos Pietarin lähellä⁴³. Tässä suhteessa kuljemme joka tapauksessa tietä, jolla etenemisemme on varmaa, jos vain ponnistelemme tehtäviemme täyttämiseksi samalla tavalla kuin tähän asti.

Lisäksi pari sanaa eräästä saavutuksesta, nimittäin turveteollisuudessa saavuttamastamme menestyksestä. Turpeennostossa meillä päästiin v. 1920 93 milj. puutaan ja 1921 — 139 milj. puutaan ja tämä lienee ainoa ala, jolla olemme ylittäneet huomattavasti sodanedellisen tuotantotason. Turverikkauksia meillä on äärettömästi, enemmän kuin missään muussa maassa. Mutta tällä alalla on ollut ja on osittain nytkin tavattomia vaikeuksia siinä suhteessa, että tämä työ, joka on yleensä raskasta, on ollut hirvittävän raskasta nimenomaan Venäjällä. Hydraulisen turpeennostomenetelmän keksiminen, jonka hyväksi ovat työskennelleet Turveteollisuuden pääkomiteassa toverit Radtshenko, Menshikov ja Morozov, helpottaa tätä työtä. Tässä suhteessa on saavutettu valtava tulos. V. 1921 toimi vain

kaksi turpeenimuria, hydraulista turpeennostokonetta, jotka vapauttavat työmiehet ylettömän raskaasta työstä, mitä turpeennosto on tähän asti ollut. Saksasta on nyt tilattu 20 konetta, jotka saadaan vuonna 1922. Meidän ja Euroopan erään kehittyneimmän maan välinen yhteistoiminta on alkanut. Ja meille on tarjoutunut nyt mahdollisuus edistää tätä asiaa, jota ei saa sivuuttaa. Venäjällä on enemmän kuin missään muualla soita ja turvevaroja ja nyt on käynyt mahdolliseksi muuttaa normaalimmaksi tämä ylettömän raskas työ, johon meni ja saattoi mennä vain vähäinen määrä työläisiä. On päästy käytännölliseen yhteistoimintaan nykyajan erään kehittyneimmän valtion — Saksan — kanssa, sillä sikäläisissä tehtaissa valmistetaan jo tätä työtä helpottavia laitteita, jotka valmistuvat todennäköisesti v. 1922. Meidän pitää kiinnittää huomiota tähän seikkaan. Voimme tehdä tällä alalla hyvinkin paljon, jos kaikki pidämme mielessämme ja levitämme sitä ajatusta, että kun jännitämme voimamme ja koneellistamme työprosessin, niin meillä Venäjällä on suuremmat mahdollisuudet kuin millään muulla valtiolla selviytyä talouspulasta.

Talouspolitiikkamme osalta haluaisin nyt korostaa vielä asian yhtä puolta. Arvosteltaessa uutta talouspolitiikkaamme ei riitä, että kiinnitetään huomiota siihen, mikä saattaa olla erikoisen tärkeää. Uuden talouspolitiikkamme olemuksena on tietysti proletariaatin ja talonpoikaiston liitto, sen olemuksena on proletariaatin etujoukon ja laajojen talonpoikaisjoukkojen liittoyhteys. Tuotantovoimat ovat alkaneet uuden talouspolitiikan ansiosta kasvaa, mikä oli saatava aikaan hinnalla millä hyvänsä, viipymättä, heti. Uudessa talouspolitiikassa on vielä eräs puoli — opiskelu. Uusi talouspolitiikka on se muoto, jonka vallitessa alamme todella oppia hoitamaan taloutta, ja tässä suhteessa olemme toimineet tähän asti kerrassaan kehnosti. Työätekevien joukkoja johtavan kommunistin, ammattiyhdistysmiehen on tietysti vaikea käsittää, että kaupankäynti on nykyään talouselämämme kulmakivi, ainoa mahdollinen proletariaatin etujoukon ja talonpoikaiston liittoyhteyden muoto, ainoa mahdollinen kiinnekohta taloudellisen nousun aikaansaamiselle kautta rintaman. Otettakoon mikä kauppias tahansa, joka harjoittaa kauppaa valtion ja oikeuslaitoksen valvonnan alaisena (meillä on proletaarinen

oikeuslaitos ja oikeuslaitoksemme pystyy pitämään silmällä jokaista yksityisyrittäjää, että lait olisi kirjoitettu niitä varten toisin, kuin ne kirjoitetaan porvarillisissa valtioissa; Moskovassa oli tästä hiljattain esimerkki⁴⁴ ja tiedätte hyvin, että meillä tulee olemaan useampia samanlaisia esimerkkejä ja tullaan rankaisemaan ankarasti, jos herrat yksityisyrittäjät koettavat rikkoa lakejamme vastaan), niin huomaamme, että tämä kauppias, tämä yksityisyrittäjä osaa sadan prosentin voitosta hoitaa asiansa — sanokaamme hankkia teollisuuden raaka-aineita — tavalla, mihin eivät useinkaan pysty mitkään kommunistit eivätkä ammattiyhdistysmiehet. Ja juuri tässä tulee esiin uuden talouspolitiikan merkitys. Oppikaa! Se on varsin totista opiskelua ja meidän kaikkien on se läpäistävä. Se on tavattoman ankaraa opiskelua. Se ei muistuta lainkaan kurssiluentoja eikä joidenkin tutkintojen suorittamista. Se on vaikeaa, ankaraa taloudellista taistelua merkitsevä probleemi, joka on asetettu köyhyden, ennen näkemättömien rasitusten, vaikeuksien, viljakadon, nälän ja vilun aikana, mutta se on todellista opiskelua, joka meidän on läpäistävä. Kaikki yritykset kiertää tätä tehtävää, kaikki yritykset ummistaa siltä silmät — me muka olemme tässä sivullisia — ovat kommunistien ja ammattiyhdistysmiesten taholta mitä rikollisinta ja vahingollisinta pöyhkeilyä. Toverit, tämä vika vaivaa kovasti kaikkia meitä Neuvosto-Venäjän johtomiehiä ja tunnustakaamme se täysin avoimellisesti voidaksemme päästä siitä.

Me yritämme ratkaista uuden taloudellisen rakennustyön tehtävät eilisen kokemuksemme pohjalta, ja juuri siinä piileekin perusvirheemme. Esitän tässä erään ranskalaisen sananparren, joka sanoo, että ihmisten vajavuudet kytkeytyvät tavallisesti heidän avuihinsa. Ihmisen vajavuudet ovat ikään kuin hänen avujensa jatko. Kun avut pääsevät liian pitkälle, kun ne ilmenevät silloin, jolloin ei pitäisi, ja siellä, missä ei pitäisi, niin ne ovat vajavuuksia. Miltei jokainen teistä lienee huomannut sen yksityiselämässään ja yleensä, ja nyt havaitsemme samaa myös vallankumouksemme, puolueemme ja ammattiliittojemme — puolueemme tärkeimmän tukijan — kehityksessä; me havaitsemme Neuvosto-Venäjän koko hallintokoneistossa tämän vajavuuden, joka on ikään kuin avujemme jatko. Mitä suurin ansiomme oli poliittisella ja sotilaallisella alalla ottamamme

maailmanhistoriallinen askel, joka on piirtynyt maailman historiaan kahden aikakauden vaihtumisena. Sitä ei voi ottaa meiltä pois kukaan, vaikka saisimme kestää vielä kuinka suuria vastoinkäymisiä tahansa. Imperialistisesta sodasta ja vitsauksistamme pääsimme vain proletaarisen vallankumouksen ansiosta, vain sen ansiosta, että vanhan järjestelmän tilalle tuli neuvostojärjestelmä. Tätä ei voida tehdä olemattomaksi, tämä on kiistattomasti, varmasti ja jääväämättömästi avu, jota vihollisemme eivät voi tehdä olemattomaksi kaikista ponnisteluistaan ja hyökkäilyistään huolimatta, mutta joka muodostuu nimenomaan mitä vaarallisimmaksi vajavuudeksi, jos se pääsee liian pitkälle siellä, missä ei pitäisi.

Poliittiset ja sotilaalliset tehtävät saatettiin ratkaista työläisten ja talonpoikien kyseistä tietoisuustasoa vastaavan innostuksen voimalla. He kaikki ymmärsivät, että imperialistinen sota kuristaa heitä; sen käsittäminen ei vaatinut tietoisuuden eikä järjestyneisyyden kohottamista uudelle tasolle. Mainitut tehtävät ratkaistiin innostuksen, rynnistyksen, sankaruuden avulla, mikä on ollut ja on aina säilyvä muistomerkkinä siitä, mitä vallankumous saa aikaan ja mitä se on voinut saada aikaan. Juuri tämän ansiosta saavutimme poliittisen ja sotilaallisen voittomme, ja tämä avu on nyt muodostumassa pahimmaksi vajavuudeksemme. Me katsomme taaksepäin ja luulemme voivamme ratkaista samalla tavalla taloudellisetkin tehtävät. Mutta siinäpä juuri erehdytäänkin: kun tilanne on muuttunut ja ratkaistavanamme on toisenlaisia tehtäviä, niin silloin ei saa vilkuilla taaksepäin eikä yrittää ratkaista niitä eilisin keinoin. Ratkaisematta jää — älkää yrittäkököän! Ja meidän tulee tajuta tämä erehdys. Ne työntekijät — kommunistit ja ammattiyhdistysmiehet —, jotka neuvostotyöntekijöinä tai entisinä rintamamiehinä ovat useinkin luopuneet arkisesta, raskaasta, vuosia ja kestävyyttä vaativasta työstä talouden alalla, työstä, mikä merkitsee raskaita koettelemuksia ja aikaa vievää toimintaa vaatien täsmällisyyttä ja sisua, ja kieltäytyvät siitä, käyttäen verukkeenaan eilisten suurtekojensa muistoja — ne tuovat mieleeni tarinan hanhista ⁴⁵, jotka ylvästelivät „Rooman pelastamisella” ja joille talonpoika vastasi vitsasta käyttäen: „Esvanhempanne rauhaan jättäkäätte, mitä tehneet olette te maailmassa?” Kukaan ei kiistä sitä, että vuosina

1917, 1918, 1919 ja 1920 me ratkaisimme poliittiset ja sotilaalliset tehtävämme sankarillisesti ja yhtä menestyksellisesti, kuin annoimme alun uudelle aikakaudelle maailman historiassa. Tämä on saavutuksiamme eikä kukaan enempää puolueessa kuin ammattiliitoissakaan ole yrittänyt riistää sitä meiltä, mutta nykyään neuvostotyöntekijäin ja ammattiyhdistysmiesten ratkaistavana on toinen tehtävä.

Nykyään meitä ympäröivät kapitalistiset valtiot, jotka eivät auta, vaan häiritsevät meitä, me toimimme nyt kurjissa, taloudellisen rappion oloissa, meitä vaivaa nälänhätä ynnä muut vitsaukset. Joko opitaan tekemään työtä toisella vauhdilla, kymmeniä vuosia eikä kuukausia kestävä työtä, nojaamalla joukkoihin, jotka ovat näännyksissä eivätkä jaksaa tehdä jokapäiväistä työtä vallankumoukselliselle sankariajalle ominaisella vauhdilla, siis joko opitaan se, tai muussa tapauksessa meitä tullaan täydellä syyllä sanomaan hanhiksi. Kun kuka tahansa ammattiyhdistysmies tai poliittisen työn tekijä sanoo yleensä, että me ammattiliitot, me kommunistinen puolue muka johdamme — niin hyvä on. Poliittisella ja sotilaallisella alalla olemme tehneet sen hyvin, mutta taloudellisella alalla se käy meiltä kehnosti. Tunnustettakoon tämä ja toimittakoon paremmin. Jokaiselle ammattiyhdistykselle, joka asettaa ylimalkaisesti kysymyksen, onko ammattiyhdistysten osallistuttava tuotantoon, sanon: lopettakaa jo jaarittelu (suosionosoituksia), vastatkaa minulle mieluummin käytännöllisesti ja sanokaa (jos kerran olette vastuullisessa toimessa, arvovaltainen henkilö, kommunistisen puolueen tai ammattiyhdistyksen työntekijä), missä olette järjestäneet hyvin tuotannon, montako vuotta sitä olette järjestäneet, montako henkeä on alaisianne — tuhat vai kymmentuhatta, esittäkää luettelo niistä, joita asetatte taloustehtäviin, oletteko suorittaneet työnne loppuun vai onko asia niin, että olette käyneet käsiksi kahteenkymmeneen eri tehtävään suorittamatta sitten ajan puutteen vuoksi ainoatakaan loppuun asti. Meillä ei ole neuvostotapojen mukaista se, että taloudenhoitotehtävä suoritettaisiin loppuun asti ja viitattaisiin useiden vuosien tuloksiin eikä pelättäisi ottaa oppia kauppiasta, joka saa 100% voittoa ja tulee vieläkin saamaan, vaan se, että kirjoitetaan muhkea raaka-aineita koskeva päätöslauselma ja sanotaan, että ollaan muka kommunistisen puolueen,

ammattiyhdistyksen, proletariaatin edustajia. Olkaa hyvä, suokaa anteeksi. Mitä sanotaan proletariaatiksi? Siksi sanotaan luokkaa, joka tekee työtä suurteollisuudessa. Entä missä suurteollisuus on? Mistä proletariaatista on kysymys? Missä on teollisuus? Miksi se on pysähdyksissä? Siksikö, ettei ole raaka-ainetta? Entä oletteko kyenneet sitä hankkimaan? Ette. Kirjoitatte päätöslauselman, että sitä pitäisi hankkia ja — nolaatte itsenne, ja teille sanotaan — typeryyttä, joten olette siis niiden hanhien kaltaisia, joiden esi-isät pelastivat Rooman.

Historia on asettanut nyt meille tehtävän: on suoritettava vähittäisen, raskaan, vaikean, varsin pitkiksi ajoiksi suunnitellun taloudellisen toiminnan avulla loppuun mitä suurin poliittinen mullistus. Historian suuret poliittiset mullistukset ovat aina vaatineet runsaasti aikaa, ennen kuin ne on jaksettu sulattaa. Kaikissa suurissa poliittisissa mullistuksissa on ratkaisevana tekijänä ollut etujoukkojen innostus ja laajat joukot ovat seuranneet näitä etujoukkoja alkuvoimaisesti, puoleksi vaistomaisesti. Kehityksen kulku ei voinut olla muunlaista siinä yhteiskunnassa, joka oli tsaarien, tilanherrojen ja kapitalistien puristuksissa. Ja tämän osan työstämme, t.s. poliittisen mullistuksen, suoritimme niin, että sillä on kiistattomasti maailmanhistoriallinen merkitys. Mutta tätä suurta poliittista mullistusta seuraa toinen tehtävä, joka on käsitettävä: tämä mullistus on jaksettava sulattaa, se on suoritettava elämässä kieltäytymättä siitä sillä verukkeella, että neuvostojärjestelmä on muka huono ja kaipaa uudistuksia. Meillä on hirveän paljon niitä, jotka haluaisivat suorittaa jos jonkinlaisia uudistuksia, ja nämä uudistukset muodostuvat sellaiseksi vit-saukseksi, etten pahempaa ole eläissäni nähnyt. Tiedän vallan mainiosti, että joukkojen järjestämisen suhteen koneistossamme on vajavuuksia ja jokaista kymmentä vajavuutta kohden, jotka jokainen teistä pystyy minulle osoittamaan, voin omasta puolestani luetella sata muuta. Mutta asian ydin ei ole siinä, että tuota koneistoa parannettaisiin järjestämällä se pikaisesti uudelleen, vaan siinä, että kyseinen poliittinen uudistus täytyy sulattaa talous-kulttuurin kohottamiseksi uudelle tasolle. Juuri siitä on kysymys. Ei ole uudelleenjärjestettävä, vaan on autettava poistamaan ne lukuisat epäkohdat, joita neuvostojärjestelmässä ja koko hallintokoneistossa on, jotta autettaisiin

kymmeniä ja miljoonia ihmisiä. On saatava kaikki talonpoikaisjoukot auttamaan meitä saavuttamamme mitä suurimman poliittisen voiton sulattamisessa. Tässä suhteessa on oltava tervejärkinen ja selvillä siitä, että voitto on saavutettu, mutta se ei ole aineellistunut vielä jokapäiväisessä talouselämässä eikä joukkojen elämänehdossa. Se vaatii vuosikymmeniä työtä ja sen hyväksi täytyy uhrata valtaavan paljon voimia. Tällä alalla emme voi toimia samalla vauhdilla, yhtä nopeasti ja samoin edellytyksin kuin sotilaallisella alalla.

Ennen kuin lopetan, rohkenen ulontaa sen opetuksen, että vajavuudet ovat toisinaan avujemme jatko, erääseen laitokseemme, nimittäin Yleisvenäläiseen Erikoiskomissioon (Tsheka). Toverit! Kaikki te tiedätte tietenkin, mitä silmitöntä vihaa tämä laitos herättää venäläisissä emigranteissa ja niissä imperialististen maiden vallassaolevien luokkien lukuisissa edustajissa, jotka pitävät yhtä näiden venäläisten emigranttien kanssa. Kuinkas muuten! Onhan kysymyksessä laitos, joka on ollut purevana miekanamme lukemattomia salaliittoja, lukemattomia Neuvostovallan kukistamisyrityksiä vastaan, joita ovat tehneet meitä paljon voimakkaammat miehet. Näillä, kapitalisteilla ja tilanherroilla, ovat edelleenkin käsissään kaikki kansainväliset yhteydet, ne saavat kansainvälistä tukea, niitä tukevat valtiot, jotka ovat paljon mahtavampia kuin meidän valtiomme. Näiden salaliittojen historiasta tiedätte, millä tavalla nämä miehet ovat toimineet. Tiedätte, ettei niihin voitu vastata muulla tavalla kuin säälimättömillä, nopeilla, viipymättömillä, työläisten ja talonpoikien kannatukseen nojaavilla rankaisutoimenpiteillä. Tämä on Yleisvenäläisen Erikoiskomissiomme avu. Tätä puolta tulemme aina korostamaan kuullessamme joko suoranaisesti tai kaikuna, mikä useinkin kantautuu ulkomailta, niiden venäläisten ulinan, jotka osaavat käyttää kaikenkielisenä sanaa „Tsheka” ja pitää sitä venäläisen raakalaisuuden esikuvana ja tyyppinäytteenä.

Herrat venäläiset ja ulkomaiset kapitalistit! Tiedämme, ettette voi mieltyä tähän laitokseen. Kuinkas muuten! Onhan se osannut paremmin kuin mikään muu torjua vehkeilyenne ja hankkeenne olosuhteissa, jolloin kuristitte meitä, hyökkäsitte kimppuumme joka puolelta, järjestitte maassamme salaliittoja ettekä kaihtaneet mitään rikoksia

ehkäistäkseen rauhanomaisen työmme. Me emme voi vastata tähän muutoin kuin laitoksella, jonka tulee tietää salaliittolaisen jokainen askel ja osata heti rangaista eikä suostutella. Ilman sellaista laitosta työtätekevien valta ei voi pysyä pystyssä niin kauan kuin maailmassa on riistäjiä, jotka eivät suinkaan halua tuoda tarjottimella työläisille ja talonpojille tilanherranoikeuksiaan ja kapitalistioikeuksiaan. Tiedämme sen varsin hyvin, mutta tiedämme myös, että ihmisen avut voivat muodostua hänen vajavuuksikseen, ja tiedämme, että meillä muodostunut tilanne vaatii pakottavasti rajoittamaan tämän laitoksen vaikutuspiirin vain valtiollista alaa koskevaksi, keskittämään sen voimat niihin tehtäviin, joita tilanne ja olosuhteet sille asettavat. Jos vastavallankumoukselliset voimat yrittävät edelleenkin samaa kuin tähän asti — meillä ei ole muuten mitään todisteita, että vastustajiemme luonne olisi tässä kohdin muuttunut, meillä ei ole perusteita olettaa sellaista —, niin me pystymme vastaamaan siten, että ne huomaavat vastalauseessamme yhtä ja toista varteenotettavaa. Neuvostovaltio sallii ulkomaalaisten saapua avunannon varjolla maahan, mutta nämäpä auttavatkin Neuvostovallan kukistamista, mistä on esimerkkejä. Sellaisen valtion asemaan emme joudu, syystä että tulemme pitämään arvossa ja käyttämään sellaista laitosta kuin Yleisvenäläistä Erikoiskomissiota. Tämän voimme taata kaikille. Mutta samanaikaisesti sanomme selvästi, että Yleisvenäläisessä Erikoiskomissiossa on suoritettava uudistus, määriteltävä sen tehtävät ja valtuudet ja rajoitettava sen toiminta valtiollisiin tehtäviin. Tehtävänäme on nyt siviilikauppavaihdon kehittäminen — sitä vaatii uusi talouspolitiikka —, ja tämä edellyttää tiukempaa vallankumouksellista oikeusjärjestystä. On itsestään selvää, että jos olisimme asettaneet tämän tehtävän etutilalle sotilaallisten hyökkäystoimien aikana, kun Neuvostovaltaa tartuttiin kurkusta kiinni, niin olisimme olleet pedantteja, olisimme leikkineet vallankumousta, mutta emme olisi sitä tehneet. Mitä enemmän olosuhteemme muuttuvat sellaisiksi, jotka tietävät kestäväää ja lujaa valtaa, sitä pitemmälle kehittyy siviilikauppavaihto, sitä välttämättömämpi on asettaa tinkimättömäksi tunnukseksi tiukemman vallankumouksellisen oikeusjärjestyksen voimaansaattaminen ja sitä suppeampi toimintapiiri on oleva laitoksella, joka

vastaa iskulla jokaiseen salaliittolaisten iskuun. Tällaiseen tulokseen hallitus on päätenyt kuluneen toimintavuoden kokemuksen, havaintojen ja harkintojen perusteella.

Toverit, lopuksi minun täytyy sanoa, että olemme asettaneet nyt oikein tehtävän, joka tänä vuonna on ratkaistavannamme ja jonka ratkaiseminen on sujunut meiltä tähän asti huonosti, nimittäin työläisten ja talonpoikain yhdistäminen kestäväään taloudelliseen liittoon jopa mitä suurimman kurjuuden ja rappion aikana, olemme ottaneet oikean linjan eikä sen suhteen voi olla mitään epäilyksiä. Tämä tehtävä ei ole vain venäläinen, vaan myös yleismaailmallinen tehtävä.

Tehtävä, jota ratkaisemme nyt, toistaiseksi tilapäisesti — yksinämme, näyttää puhtaasti venäläiseltä tehtävältä, mutta on itse asiassa tehtävä, jota joutuvat ratkaisemaan kaikki sosialistit. Kapitalismi tuhoutuu; tuhoutuessaan se voi tuottaa mittaamattomia kärsimyksiä kymmenille ja sadoille miljoonille ihmisille, mutta mikään voima ei voi estää sitä sortumasta. Työläisten ja talonpoikien liittoon perustuva uusi yhteiskunta ei ole vältettävissä. Siitä tulee tosi ennemmin tai myöhemmin, parikymmentä vuotta aikaisemmin tai myöhemmin, ja ahertamalla uuden talouspolitiikkamme kysymysten kimpussa niiden ratkaisemiseksi me autamme löytämään sille, nimittäin tuolle yhteiskunnalle, työläisten ja talonpoikien liiton muotoja. Tämän tehtävän me ratkaisemme ja luomme niin lujan työläisten ja talonpoikien liiton, ettei mikään mahti maailmassa pysty sitä murtamaan. (Myrskyisiä ja kauan kestäviä suosionosoituksia.)

„Pravda” № 292,
joulukuun 25 pnä 1921

Julkaistaan
kirjan „Työläisten, Talonpoikien, Puna-
armeijalaisten ja Kasakkain Edustajien
Neuvostojen yhdeksäs yleisvenäläinen
edustajakokous. Pikakirjoitusseloste.
Moskova 1922, kust. VTsIK” tekstistä,
joka on tarkistettu pikakirjoitteen mukaan

2

TALOUELLISEN TOIMINNAN KYSYMYKSIÄ KOSKEVA EVÄSTYS
HYVAKSYTTY NEUVOSTOJEN IX YLEISVENALAISESSA
EDUSTAJAKOKOUKSESSA JOULUKUUN 28 pnä 1921

Kuluneen toimintavuoden taloudellista toimintaa valaisevista kansankomissariaattien selostuksista ja kertomuksista käydyn keskustelun tuloksena Neuvostojen IX yleisvenäläinen edustajakokous kehottaa kaikkia neuvostolaitoksia niin keskuksessa kuin paikkakunnillakin noudattamaan tiukasti taloudellisen toiminnan eri kysymyksiä koskevien Neuvostojen edustajakokouksen päätösten lisäksi ja niiden yleistyksenä seuraavia ohjeita:

1. Neuvostojen edustajakokous määrää pitämään kaikkien talouselinten toiminnassa tärkeimpänä ja lykkäystä sietämättömänä tehtävänä, että saavutetaan mitä lyhimässä ajassa ja hinnalla millä hyvänsä pysyviä käytännöllisiä tuloksia talonpoikaiston varustamisessa runsain määrin tavaroilla, jotka ovat välttämättömiä maatalouden kohottamiseksi ja työtätekevien talonpoikaisjoukkojen elinolojen parantamiseksi.

2. Teollisuuden kaikkien johtoelinten tulee pitää tätä päätavoitteenaan heikentämättä tietysti millään tavoin Punaisen Armeijan sataprosenttista varustamista, minkä täytyy olla etutilalla Neuvostotasavallan puolustuskunnan säilyttämiseksi.

3. Samaa tarkoituserää palvelemaan on alistettava myös työläisten aseman parantaminen siinä mielessä, että kaikki työväenjärjestöt (ja ennen muuta ammattiyhdistykset) veloitetaan huolehtimaan teollisuuden sellaisesta järjestelystä, että talonpoikaiston tarpeet tyydytettäisiin nopeasti ja täydellisesti ja teollisuustyöläisten ansioiden suureneminen ja elinolojen paraneminen riippuisivat välittömästi tässä suhteessa saavutetuista menestyksistä.

4. Samaa tarkoitusperää palvelemaan on alistettava myös Finanssiasiain kansankomissariaatin toiminta. Neuvostojen IX edustajakokous velvoittaa sen supistamaan mahdollisimman voimaperäisesti ja nopeasti emissiota ja sittemmin lakkauttamaan tämän sekä järjestämään oikean kultavaluuttaan pohjaavan rahankierron. Emission korvaaminen verotuksella on suoritettava päättävästi, sallimatta vähäisintäkään vitkastelua.

5. Saman tarkoitusperän asettakoot etutilalle myös kaikki kotimaan- ja ulkomaankauppaa hoitavat elimet ja laitokset, t.s. Kulutusosuuskuntien Keskusliitto, Ulkomaankaupan kansankomissariaatti j.n.e. Neuvostojen edustajakokous tulee mittaamaan ja kehottaa Neuvostovallan johtolimiä mittaamaan näiden laitosten saavutukset vain sen mukaan, miten nopeasti ne saavuttavat käytännöllisiä tuloksia maatalouden ja teollisuuden välisen kauppavaihdon kehittämisessä. Neuvostojen edustajakokous kehottaa m.m. turvautumaan laajemmassa mitassa yksityisyrittäisiin raaka-ainehankinnoissa, niiden kuljetuksessa ja kaupan käynnin kaikkinaisessa kehittämisessä siten, että valtionelimet esittävät tällöin kontrolloivien ja ohjaavien elinten osaa ja rankaisevat armottomasti kaikesta elävää toimintaa haittaavasta vitkastelusta ja byrokratismista.

6. Neuvostojen IX edustajakokous vaatii kaikilta taloudellista toimintaa johtavilta elimiltä ja laitoksilta tähänastista suurempaa huomaavaisuutta ja tarmokkuutta siinä suhteessa, että puolueeseen kuulumattomien työläisten ja talonpoikien riveistä vedetään tälle alalle valtiolliseen toimintaan kaikki vähänkin huomattavammat voimat.

Edustajakokous toteaa, että tässä suhteessa meillä on jääty jälkeen, että tässä suhteessa ei olla kyllin johdonmukaisia eikä sisukkaita, että tässä suhteessa täytyy ehdottomasti ja välttämättömästi laajentaa talous- ja valtiomiesten piiriä, että kaikista talouden kohottamisen alalla saavutetuista voitoista on m.m. palkittava säännöllisemmin niin työn lipun kunniamerkeillä kuin myös rahapalkinnoilla.

Neuvostojen edustajakokous kiinnittää kaikkien talouselinten sekä kaikenlaisten, ei puhtaasti hallitusjärjestöihin lukeutuvien luokkajärjestöjen huomiota siihen, että on ehdottoman välttämättömästi toimittava entistä tarmokkaammin spesialistien vetämiseksi mukaan taloudelliseen

rakennustyöhön, tarkoittaen näillä tieteen ja tekniikan edustajia sekä henkilöitä, joilla on käytännöllisen toiminnan tietä hankittua kokemusta ja asiantuntemusta kauppa-alalta, suurten tuotantolaitosten järjestämisestä, liiketoimien valvonnasta j.n.e. Spesialistien aseman parantaminen ja laajan työläis- ja talonpoikaispiirin opettaminen heidän johdollaan tulee olla VSFNT:n keskus- ja paikalliselinten alituisen huolenpidon kohteena.

7. Neuvostojen IX edustajakokous vaatii Oikeusasiain kansankomissariaattia toimimaan verrattomasti tarmokkaammin kahdessa suhteessa:

ensiksikin, että tasavallan kansanoikeudet valvoisivat tiukasti yksityiskauppiaiden ja -yrittäjien toimintaa sallimatta sitä, että heidän toimintaansa mitenkään vaikeutettaisiin, mutta rankaisemalla samalla ankarasti, jos vähimmässäkin määrässä yritetään välttää tasavallan lakien ehdotonta noudattamista, ja kasvattamalla laajat työläis- ja talonpoikaisjoukot osallistumaan itsenäisesti, tehokkaasti ja asiallisesti lakien noudattamisen valvontaan;

toiseksi, että kansanoikeudet kiinnittäisivät enemmän huomiota byrokraattismin, vitkastelun, talousasioiden hoidossa ilmenevän leväperäisyyden rankaisemiseen oikeuskäsittelyn kautta. Tämän tapaisten juttujen käsittely oikeudessa on välttämätöntä sen vuoksi, että kannettaisiin suurempi vastuu paheesta, jota vastaan meidän oloissamme on niin vaikea taistella, kiinnitettäisiin työläis- ja talonpoikaisjoukkojen huomio tähän mitä tärkeimpään kysymykseen ja saavutettaisiin käytännöllinen tavoite: suurempia taloudellisia tuloksia.

IX edustajakokous katsoo, että uudessa vaiheessa Valitusasiain kansankomissariaatin tehtävänä on luoda mahdollisimman lyhyessä ajassa työläisten ja talonpoikien keskuudesta spesialistien kantajoukko kaikilla eri aloilla, ja se kehottaa sitomaan koulu- ja kansansivistystyön entistä tiiviimmin niin koko tasavallan kuin myös kyseisen alueen ja kyseisen paikkakunnan päivänpolttaviin taloudellisiin tehtäviin. Neuvostojen IX edustajakokous toteaa m.m., ettei Venäjän sähköistämissuunnitelman propagointia koskevan Neuvostojen VIII edustajakokouksen päätöksen täytäntöönpanon hyväksi ole tehty vielä läheskään kyllin paljon, ja vaatii, että jokaisessa voimalaitoksessa, käyttämällä hyväksi kaikkia kelpollisia voimia, järjestettäisiin säännöl-

lisesti keskustelu- ja esitelmätilaisuuksia sekä käytännöllisiä harjoituksia työläisten ja talonpoikien tutustuttamiseksi sähköön, sen merkitykseen ja sähköistämisuunnitelmaan; niissä ujesteissa, joissa ei vielä ole ainoatakaan voimalaitosta, on rakennettava mahdollisimman pikaisesti edes pieniä voimalaitoksia, joiden tulee muodostua mainitunlaisen propaganda- ja valistustyön paikallisiksi keskuksiksi, jotka tukevat kaikkinaista aloitteellisuutta tällä alalla.

Kirjoitettu 25.—27. joulukuuta 1921

*Julkaistu joulukuun 30 p:nä 1921
„Izvestija VTsIK” lehdessä
295. numerossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*